

Příloha č. 1: Rozhovory s informanty

Informant č. 1 – žena, 24 let, před začátkem rozhovoru navrhla tykání.

Začneme základními informacemi o tobě. Na jakém typu školy učíš, ve kterém regionu a jaké předměty?

Učím na státní ZŠ v Praze a učím anglický jazyk převážně na 1. stupni.

Jak dlouho už učíš?

Učím necelý rok, tedy od září.

Jakou VŠ a obor jsi vystudovala?

Mám vystudovaného bakaláře na PedF obor ZSV a Anglický jazyk a momentálně jsem taky studentkou magisterského programu na PedF angličtinu jako jeden obor.

Chtěla ses vždycky stát učitelkou?

Ne, nechtěla jsem být vždycky učitelkou.

Jak ses tím pádem dostala k učitelství a ke studiu na PedF?

Dostala jsem se k tomu trochu zvláště. Asi ve třetíku na střední jsem doučovala angličtinu syna mé třídní učitelky a ta učitelka si mě jedno odpoledne posadila do obývacího pokoje na kávičku, a tak jako mi to navrhla, jestli nechci být učitelkou. Já chtěla studovat jazyk spíše teoreticky na filozofii. A ona říkala, že je to pěkné, ale: „nebudeš mít práci, nechceš být učitelkou?“ A já, že ne, učitelé mají blbou pověst a špatný plat. Přes léto jsem ale nad tím přemýšlela. Ta učitelka mi pořád říkala, že být učitelem je super, a tak jsem si řekla, že jako jo. A čím víc studuji, tím víc jsem motivovaná a chci učit.

Takže jsi spokojená?

Ano.

Z naší komunikace na sociálních sítích, když jsme domlouvali tento rozhovor, vyplynulo, že ty máš v současné době přítelkyni.

Ano.

Žijete spolu ve společné domácnosti?

Ano.

A jste v registrovaném partnerství?

Ne, to nejsme.

Zná se tvoje rodina s tvou partnerkou?

Ano zná.

A znáš ty její rodinu?

Znám, moc dobře.

A znají ji tví kolegové z práce?

Jedna kolegyně, ale jinak ne. Ještě nebyl moc prostor se někde vidět letos.

Přejděme teď ke tvému coming outu. Ve kterém věku sis uvědomila, že jsi homosexuálně orientovaná?

To mi bylo 20 myslím... takže na vysoké.

Jak vzpomínáš na svou základní školu? Zнала jsi na ZŠ nebo na SŠ někoho, o kom se vědělo, že je homosexuál?

Na střední jsem znala spolužáka, ale dozvěděla jsem se to o něm až zpětně. Já jsem měla okolo sebe tolik teplých lidí... (smích). Moji hodně blízcí kamarádi, my jsme všichni teplí prostě. Všem nám to ale došlo po té střední. Což je zvláštní.

Byla jsi někdy během ZŠ nebo SŠ svědkem nepříjemné situace vůči někomu, o kom se třeba proslýchalo, že je homosexuálně orientovaný?

Zažila jsem takovou tu šikanu jako: „ten je teplej“, a přitom vůbec nešlo o lidi, co by byli homosexuální nebo že by tam bylo nějaké podezření. Kluci na základce se takhle navzájem sobě smějou. Ale že by to bylo vyloženo vůči někomu konkrétnímu, to ne. To jsem nezažila.

Pojďme teď ke coming outu ve tvém pracovním prostředí. Vědí tví kolegové o tvé orientaci?

Vědí, někteří. Neví to samozřejmě celá sborovna, protože je nás tam hodně. Ale ví to lidi, co se mnou sedí v kabinetu a se kterými učím. Protože já učím párově. Nemám úplně přehled o tom, co kde říkám, ale myslím, že většina to ví.

Takže jsi jim to řekla sama, jestli tomu správně rozumím?

Řekla jsem jim to sama, ale nešla jsem za nimi s tím účelem jako: „Já bych ti ráda řekla, že jsem lesba“. Vždycky na to přišla řeč, když jsme se bavili třeba, co doma, nebo když jsem spěchala, tak jsem řekla, že za přítelkyní. A to bylo tak vždycky všechno.

Jak reagovali tví kolegové na tuto informaci?

Vždycky pozitivně. Nikdo po mě nezačal házet kameny nebo tak. Spíše se pak i ptali, jak to u nás funguje a tak. Negativní reakce, co vím, tak nebyly. Předě mnou se tváří dobře.

Přijde ti, že se vztah mezi tebou a kolegy změnil, když se kolegové tuto informaci dozvěděli?

Pracovní vztah ne. Spíše můj pocit okolo nich je takový uvolněnější. Že nemusím přemýšlet nad tím co říkám.

Je někdo z tvých kolegů nebo kolegyně homosexuálně orientovaný?

Ano, mám jednoho kolegu, který je gay.

Jakým způsobem ses to o něm dozvěděla?

Já jsem to slyšela od jedné mojí kamarádky kolegyně, která říkala: „Ten se ti bude líbit, ten je gay“. A potom, když jsme jeli na seznamovák s učitelama, tak tady ten kolega byl velmi otevřený o tom. Říkal třeba, že na něj žádný přítel doma nečeká, a tak.

Víš o nějakém problému, se kterým se tvůj kolega setkal v souvislosti s jeho orientací?

Nevím o žádném.

Vědí tví žáci, že jsi homosexuálně orientovaná, a že máš přítelkyni?

Hmmm... to si myslím, že ne. Já učím první třídu a ti to neví. A ve čtvrté třídě myslím, že jsme se nebavili. Takže ne.

Považuješ to za zbytečné, že by to věděli, nebo na to nepřišla řeč? Nebo myslíš, že jsou na to malí?

Spíš nepřišla řeč. Byla jsem na to ale připravená, protože ti žáci mívají na nové učitele vždycky otázky, jako: „Kolik ti je?“ a „Máš manžela?“ Takže jsem byla připravená na otázky tohoto typu a byla jsem připravená jim otevřeně říct, že mám přítelkyni. Ale ta otázka nepřišla. Ptali se jen, kolik je mi let a jestli jím maso. Ale pokud se na to zeptají, tak já nemám důvod, proč bych jim lhala. Taky mi přijde, že je správné, aby to věděli, a aby se dozvěděli, že LGBT lidé existují.

Takže tím pádem to zatím nebudou vědět asi ani žádní rodiče.

Pokud si mě nehledali na Facebooku, tak by to neměli vědět ani rodiče.

Myslíš, že je tvá sexuální orientace při pedagogické praxi něčím přínosná?

Myslím si, že je přínosná v tom smyslu, že mi přijde fajn, když mladí lidé v nějakém mladším věku jsou vystaveni jak heterosexuality, tak homosexualitě v rámci jejich učitelů a prostředí. Alespoň takhle já to beru a doufám, že když moji studenti budou vědět, že jsem lesba, že z nich nevyrostě nějaký homofobní blbec. Myslím si, že v mojí profesi... je to taková jako blbost, ale když přijímá ředitel do školy novou učitelku, tak se bojí, že mu za rok odejde na mateřskou, protože to tak bývá docela časté. A mají to tak i moje spolužačky, co nastoupí do práce a jdou hned na mateřskou. V mém případě se nemůže stát, že bych otěhotněla. A když už se to stane, tak to bude velmi velmi dlouho dopředu plánované.

Může být naopak tvá orientace v něčem překážkou?

Překážka může být to, kdyby se stalo to, co známe z nějakých těch amerických zpráv, že rodič se dozví, že jeho dítě vyučuje nějaký flaming homo, a jsou hrozně naštvaní a dělají kvůli tomu problémy. Což je věc, nad kterou přemýšlím, že by se to mohlo stát. Ale tam, kde učím, jsem si celkem jistá, že by se za mě postavilo jak vedení, tak kolegové.

A myslíš, že je reálné, že se to na nějaké české škole může stát?

Nemyslím si, že by se to dostalo až do takového extrému, že to skončí u soudu. Ale může se stát, že si rodič bude stěžovat u ředitele. Někteří rodiče jsou velmi ambiciózní, když jde o vzdělání jejich dětí. Dovedu si to představit.

Máš pocit, že je na homosexuální učitele nahlíženo nějak jinak než na heterosexuální?

Jako... myslím si, že by být mohlo. Co jsem vždycky slyšela třeba i doma, tak to nebyla překážka, když měl nějaký učitel být homosexuál nebo tak. Když šlo o muže, tak říkali: „To je jasné, on má rád ty děti“, prostě takové ty genderové stereotypy. A žena tak to bylo: „No učitelka lesba, to máme i z historie dané, když učitelky musely být v celibátu, takže jako učitelka, tak pracuje s těma ženama...“ Ale nesetkala jsem se s tím v reálu poslední dobou, že by někdo něco takhle říkal.

Přála by sis jako homosexuální učitelka, aby něco fungovalo jinak?

Jo. Přála bych si větší osvětu v řadách učitelů na téma nějaké genderové citlivosti a vůbec aby učitelé věděli, jak důležité je to, jak používáme jazyk a jak mluvíme o takových těch zbytečných a běžných věcech a uvědomovali si, že ty děti to slyší. A že se hrozně rychle mezi dětma šíří genderové stereotypy, které my jako učitelé často i posilujeme, a to formou takových těch výplní mezi větama jako třeba: „Tak holčičky, uklidníme se, ticho, tak vy kluci, vy zlobíte.“ Nebo: „Kluci jsou silnější, tak si dají batohy na druhou poličku a holky jsou slabší, tak na první poličku.“ A pak vždycky, když ukážeme rodinu, tak je to otec, matka, děti a pejsek nebo kočička. Občas jsem hodně překvapená, co pedagogové dokáží vypustit z pusy, a hlavně, že si neuvědomí, jaký to může mít dopad.

Takže ti přijde, že to říkají úplně automaticky? Že nad tím nepřemýšlejí?

Ano. Mají to zažitě, a tak to šíří dál. Nemyslím si, že by to dělali záměrně. Že si řeknou: „Uděláme z holek květinu, které chtějí prince, co je zachrání.“ Ale že nad tím nepřemýšlejí, což mi přijde, že je něco nad čím my, jako mladá generace, hodně přemýšlíme, nebo o dost více než kdy dřív, protože je to důležité a taky je dokázané, že je důležité to vnímat. Protože to ovlivňuje, jak myslí ty další generace.

Chtěla bys něco říct na závěr k tomuto tématu, co si myslíš, že by mělo zaznít?

Nepodporujme povinnou heteronormativitu a buďme všichni queer a všichni fajn.

Informant č. 2 – muž, 21 let, před začátkem rozhovoru navrhnul tykání

Na jakém typu školy učíš? Ve kterém regionu se ta škola nachází a jaké předměty učíš?

Já učím na malé horské základní škole v severních Čechách. Jsme malotřídka, asi 100 žáků. V každém ročníku, prvním až devátém, máme jednu třídu a průměrně máme ve třídě 12 dětí. Je to státní škola. A já učím němčinu na druhém stupni.

Jak dlouho učíš?

Učím první rok, takže od září.

Jakou VŠ a obor jsi vystudoval?

Stále studuji VŠ, ale úplně jiný obor, konkrétně právo.

Jak ses dostal k učitelství?

Dostal jsem k tomu tak, že moje bývalá učitelka, kterou jsem měl na gymplu, kam jsem chodil, tak se stala ředitelkou této základky a nějak už poskládala všechno rozvrh, ale chyběl jí stále člověk na němčinu. A tak si vzpomněla na mě, že jsem německy docela uměl, a oslovila mě s tím, jestli bych mohl učit. Já jsem zprvu vůbec nevěděl, že je to bez titulu možné, ale pak jsem zjistil, že to na výjimku možné je, a tak jsem tam začal učit.

Jsi spokojený jako učitel?

Ano... zatím ano, zatím mě to baví, přestože je distanční výuka, a přestože jsem většinu mé kariéry učil distančně, tak jsem spokojený.

Chceš zůstat v učitelství?

Vzhledem k tomu, že už studuji práva, což je samo o sobě náročná škola, a když už to vystuduji, tak by asi nebylo úplně moudré se tomu nevěnovat. I když s tím magisterským titulem bych to mohl tak jako zaonačit, že by si nikdo nevšiml, že jsem vystudoval PedF. Chtěl bych se ale spíše věnovat právu, s tím, že to učitelství mám teda jako takhle po přechodnou dobu. Ale vždycky jsem učit chtěl, alespoň na částečný úvazek pár hodin týdně, což si myslím, že je i pro mě lepší, protože kdybych učil celý týden, tak by mě to asi přestalo bavit.

Povíš mi teď něco o tvém partnerském soužití? Máš stálého partnera?

Nemám, měl jsem přítele 2 roky, ale teď už jsem rok sám. Dostal jsem kopačky.

V jakém věku sis uvědomil, že jsi gay?

Myslím, že jsem si to začal uvědomovat nějak v těch třinácti letech. Bylo to následováno obdobím takového sebepopírání, že proč bych to měl být zrovna já. Dlouho jsem si říkal, že jsem určitě hetero, ale sám sobě jsem si to definitivně přiznal tak v šestnácti.

Pověděl jsi to své rodině a kamarádům?

Ten můj coming out byl ve vícero fázích. V prváku na gymplu jsem to řekl nějakým kamarádům, potom následovala mamka, která to teda zázračně dokázala rozkecat po celé

polovině rodiny, takže přestože jsem to kromě mámy nikomu v rodině výslovně neříkal, tak to ví téměř celá rodina, dokonce i prababička to věděla, babičky, otčím, o kterém jsem si myslel, že je homofóbní, tak ten to taky ví, a je s tím v pohodě. A postupně jsem to potom říkal dalším kamarádům a ti to vzali v pohodě. A taková ta veřejná fáze... ne, že bych to teda úplně jako všem rozkřikl, to ne. Ale když jsem začal na gymplu chodit se svým teď už bývalým přítelem, který chodil na stejný gympl, ale o rok níž, tak jsme to netajili, že spolu chodíme, a to byl okamžik, kdy se to dozvěděli všichni ostatní studenti a učitelé.

Zažil jsi na gymplu nějaké nepříjemné situace v souvislosti s tvou orientací?

Nepříjemné situace byly už samozřejmě do té doby toho coming outu, kdy jsem to vnitřně věděl nebo tušil a slýchal jsem ty vtípky a urážky na homosexuály i bohužel právě ze strany učitelů, což je teda naprosto nejhorší, nějaký ten vtípek nebo takové to, jak řeknou „normální lidé“, a ty si pak myslíš, že jsi nenormální. A po coming outu furt občas byly ve třídě od takových těch hloupějších jedinců různé ty vtípky... oni to asi ani za šikanu nepovažují, ale příjemné to není, když si někdo dělá furt srandu z LGBT komunity.

A naopak zažil jsi nějaké příjemné a přijímající situace?

Ty byly taky, celkově musím říct, že vždycky, když jsem to říkal svým kamarádům, tak jsem se z jejich strany nesetkal s tím, že by se se mnou někdo přestal bavit nebo se začal chovat úplně jinak. Příjemné bylo i ze strany spousty učitelů to, že když jsem chodil s tím přítelem, tak spousta učitelů říkala, jak nám to spolu sluší, a jak nám to strašně přejí. A i spousta jiných lidí. Pamatuju si, jak jsme byli v restauraci, a tam už nás ty servírky znaly, a taky říkaly, jak jsme strašně fajn a už pak i věděly, co si dáme, takže jsem zažil i spousty příjemných momentů.

Pojďme teď k tvé současné práci ve škole. Vědí tví kolegové, že jsi gay?

Většina ano. Rozlišil bych to na 3 skupiny – a to na skupinu, která už to věděla předtím, než jsem nastoupil, protože jak jsem říkal, že ta moje bývalá učitelka tam začala dělat ředitelku, tak si spousta těch svých bývalých kolegů přetáhla – asi 2 nebo 3, a ty to věděli už předtím, protože jsem se s tím na tom gymplu netajil. A ti s tím byli v pohodě. Druhá skupina byla, kterým jsem to řekl já a to bylo, když jsme byli v září ve škole v přírodě a tam probíhal takový ten team building a to člověk vytipuje lidi, kteří jsou tolerantní a otevření v tomhle, takže před ostatními kolegyněmi, které byly mladší nebo na mě působily jako tolerantnější, tak jsem to při společných hovorech třeba zmínil, když na to přišla řeč nebo když se zeptaly, jestli někoho mám, tak jsem to prostě tak nějak naznačil, aby jim to bylo jasné a ty to taky přijaly v pohodě. A pak je tam pár starších kolegyň, které to teda neví, a kterým to neplánuju nějak úplně zatím říkat, protože nemám úplně potřebu. Ti, se kterými se bavím, to ví. Ale pokud na to přijde řeč a třeba se mě zeptají, jestli někoho mám a já budu mít kluka, tak řeknu: „No, mám teď přítele“. Je mi celkem jedno, co si budou myslet, nestydím se za to.

Jak velký je vůbec učitelský sbor na takové malé škole?

Je nás 11 učitelů, 2 asistentky plus ředitelka a zástupce.

Je někdo z tvých kolegů homosexuál?

Není... nebo takhle, nevím o tom, že by byl někdo třeba bi nebo homosexuál. Ale čekám, že ne, protože si myslím, že bych se to od těch lidí, kterým jsem to o sobě řekl, dozvěděl na oplátku.

Vědí tví žáci, že jsi homosexuál?

Těžko odhadovat počty, ale někteří to vědí. Ví to minimálně jeden žák z devítky, se kterým jsem se už znal předtím, než jsem začal učit, protože spolu hrajeme v orchestru. Takže ten to ví. A i když jsem mu říkal, že by to neměl úplně rozhlášovat po té škole, protože by to nemuselo dělat dobrotu, tak to řekl minimálně dvěma svým kamarádkám sám od sebe. A víme, jak to funguje. Ví to dvě kamarádky a pak se to už zvětšuje exponenciálně... takže 2; 4; 8; 16, takže nějaká část žáků to ví. Každopádně, že bych jim to nějak říkal nebo že jsme na to narazili, tak to zatím ne. Ale ani jsem nenarazil na nějaké posměšky nebo šikanu ze strany žáků.

Svěřil se ti někdy nějaký žák s tím, že je homosexuál?

Ne úplně za tu dobu, co učím, jako že by to byl v té době můj žák. Ale možná můžu říct tu příhodu s tím klukem, co to ví v té devítce, tak ten je taky gay. Já jsem to jako o něm tušil, ale on furt jako, že ne, a potom jednou přišel, že je gay a říkal, že mu strašně pomohlo k tomu coming outu a k tomu sebeuvědomění to, že z mé strany viděl, že je to naprosto normální, tedy, že gayové jsou normální lidi, a že je to v pohodě být gay. Když tam viděl mě s tím mým bývalým přítelem, a viděl, že jsme šťastní, tak i na to konto říkal, že mu i tohle pomohlo vyjít s tím ven a přiznat si to.

Vědí rodiče tvých žáků o tvé orientaci?

Myslím, že ne. Možná to ví rodiče těch žáků, co to ví, ale myslím si, že celkově rodiče to neví. Žádná reakce ze strany rodičů zatím nebyla, ale musím zdůraznit, že jsem celkově nepřišel moc do nějakého přímého kontaktu s rodiči.

Myslíš, že je tvá sexuální orientace při pedagogické praxi přínosná? Nebo naopak pro tebe představuje určitou překážku?

Začnu překážkami. Myslím si, že celkově a obecně může být homosexualita v pracovních stycích nevýhodou. Sice máme nějaký antidiskriminační zákon, ale i tak se to může vyskytovat. Protože ti zaměstnavatel třeba projede sociální síť nebo už tam v té firmě dělá nějaký tvůj známý, který ví, že jsi gay. A pakliže to bude nějaký homofobní zaměstnavatel, tak by to mohl být problém. A to se může dít i ve školství. Možná to tam může být i znásobeno a horší, že někteří ředitelé mohou mít obavu z toho, jak to bude působit na rodiče a na žáky... tedy jestli nebudou stížnosti ze strany rodičů. A co se týče výhod, tak to je to, že celkově se ta problematika sexuálních orientací ve školství blbě podává, a když už jí někdo podává, tak když je to heterosexuál, tak to nemůže nikdy plně pochopit ty pocity a jak to vnitřně funguje. Takže v tomto směru to může být výhoda a tato témata může vznášet někdo, kdo k tomu má co říct.

Máš pocit, že je na homosexuální učitele nahlíženo jinak, než na heterosexuální učitele?

Ze strany žáků si myslím že ne. Možná na nějakých učilištích, ale rozhodně ne na základkách a na gymplech. I proto, že ti žáci si dělají na toho učitele zpravidla názor předtím, než zjistí, že je homosexuální. Mají na něho názor podle toho, jak se k nim chová, jestli je to podrazák

nebo jestli je férovej, jak umí učit, jak vystupuje. A když se pak dozví, že je homosexuál, tak si myslím, že to ten jejich názor diametrálně nezmění. Je potom otázka, jak ze strany kolegů. Tam může být nějaké pnutí a nenávistné pohledy, nebo že se s vámi přestanou bavit. No a ze strany rodičů a společnosti věřím, že se můžou objeovat incidenty, že budou stížnosti jenom proto, že je učitel homosexuální, a že třeba otevřel téma homosexuality v hodině. A víme, jak se vedení škol zabývá stížnostmi rodičů a většinou jim klade význam, takže věřím, že v tomto to vliv mít může. A že se tím pádem může omezovat otevírání problematiky homosexuality. Že vedení řekne: „Nebav se s nimi o tom, jsou na to stížnosti od rodičů.“

Jak to podle tebe mají ostatní homosexuální učitelé a znáš nějaké?

Homosexuální učitele jsem měl na gymplu, tam bylo velké zastoupení – 2 gayové, 1 lesba a jeden bi ředitel (smích). Ne, že by se tím úplně prezentovali, ale třeba ta učitelka, ta vůbec to nepřiznávala nebo se tím neprezentovala... myslím, že ani neměla partnerku, takže nebyla příležitost, aby to studenti zjistili. Ale jeden učitel, který byl i tlustší a takový zapšklý a nepříjemný na všechny, a ten to tajil. Potom si někdy našel přítele, se kterým veřejně začal chodit, dokonce jsem je i několikrát potkal v obchodě nebo na pizze a od té doby, co to takhle přestal tajit, a to i před žáky, normálně to ukazoval na veřejnosti tady ve městě, tak se jeho chování zlepšilo, jak vůči žákům, tak vůči kolegům... to jsem ale slyšel od mých současných kolegů a kolegyň, že jim dokonce přišel i spokojenější, když to přestal tajit. Ale nějaké posměšky ze strany studentů tam byly. Ale nemyslím si, že by to byl v globálu nějaký velký problém, nesetkal jsem se s přímou šikanou.

Přál by sis, jako homosexuální učitel, aby něco fungovalo jinak?

Určitě ta výuka těch sexuálních orientací na školách. Ta je tragická. Viděl jsem učebnici, která se stále používá a není tam zmíněno ani registrované partnerství. A to ho tady máme bůhví jak dlouho. A ani ty novější učebnice to moc nezmiňují. Nebo učitelé to nezmiňují, pro ně je rodina pouze tradiční rodina – matka, otec, dítě. Já jsem naprosto nepolíbený sexuální výchovou. 5 let jsem chodil na ZŠ, pak na osmiletý gympl, tam se sexuální výchova neučila, pokud nepočítáme obecné povídání o rozmnožovací soustavě v biologii.

Chceš říct něco na závěr k tomuto tématu, co si myslíš, že by mělo zaznít?

Ne, myslím, že jsem řekl všechno.

Informant č. 3 – muž, 31 let

Začneme základními informacemi o Vás. Na jakém typu školy a jaké předměty učíte?

Učím státní základní škole v Praze na plný úvazek hudební výchovu na celém 2. stupni a část na 1. stupni.

Jak dlouho už učíte?

Ted' 4. rok.

Jakou VŠ a obor jste vystudoval?

Vystudoval jsem učitelství, obor hudebka a speciální pedagogika.

Chtěl jste se vždycky stát učitelem?

Vždycky úplně ne, když jsem se v 9. třídě rozhodoval, co budu dělat, tak jsem chtěl jít na konzervatoř, protože hraji od mala divadlo a zpívám. Anebo jsem chtěl jít, a pak i šel, na střední pedagogickou, takže už střední jsem měl pedagogického zaměření. A na základě toho jsem pak začal studovat VŠ. Ted' pracuju na plný úvazek na ZŠ, ale kromě toho zpívám v divadle a s kapelou. Učím, baví mě to, ale jsem rád, že se můžu věnovat i té umělecké práci a svým způsobem to souvisí i s mým učitelováním, protože učím tu hudebku.

Učil jste předtím i na jiných typech škol?

Jenom v rámci praxí, které jsme měli v rámci studia. Se speckou jsme chodili na praxe už v 1. ročníku a byly to praxe na několik týdnů, takže jsem učil na speciálních školách, atd...

Od nástupu na plný úvazek jste na běžné státní základce? Nebo máte zkušenosti i s jiným typem škol?

Ano, to byla taky náhoda, protože já jsem viděl, že ta naše škola shání vychovatele, a protože jsem vychovatele dělat mohl, tak jsem se ozval ředitelce, a ona řekla: „No, my sháníme i někoho na hudebku a já vidím, že máte hudebku, tak nechcete na plný úvazek k nám na HV?“

Povězte mi prosím něco o Vašem partnerském soužití. Máte v současné době stálého partnera?

Bohužel stálého partnera nemám, jsem již několikátý rok nezadaný.

Ve kterém věku jste si uvědomil, že jste homosexuálně orientovaný?

Bylo to někde mezi 13 a 15 rokem. Tehdy jsem to bral, jako že mě berou kluci i holky. Nebo, že jsou ti kluci něco navíc k tomu standartnímu zaměření. A pak na VŠ jsem půl roku měl třeba vztah s holkou, ale to už jsem to potom začal řešit nějak více.

Pověděl jste to své rodině?

Ano, to už mi bylo přes dvacet.

Za jakých okolností ten coming out proběhl?

To byla taky docela náhoda, protože jsem měl tehdy první vztah... nebo známost mužského charakteru, a to bylo o Vánocích, byl jsem doma a já jsem šel ven telefonovat tady s tím... člověkem... a pak když jsem se vrátil zpátky, tak se máma divila, proč jsem tam byl dlouho, a

jestli jsem telefonoval, a s kým? S nějakým klukem nebo s holkou? A já byl zticha a ona: „Ty sis volal s nějakým klukem, že? Ty jsi na kluky“. A potom byla debata, jak dlouho to vím a podobně...

A máma to vzala hned v pohodě?

Strašně mě tím překvapila, protože jsem čekal, že bude mít s tím problém. Ale ona to přijala a je s tím v pohodě.

Setkal jste se s problémem vůči Vám ze strany jiného rodinného příslušníka nebo kamarádů?

Co se týče rodiny, tak jediný člen rodiny, se kterým jsem se o tom bavil je máma, a pak po letech jsem se dozvěděl, že to o mě ví i moje sestra. A řekla to mámě, nicméně ta jí slíbila, že mi neřekne, že to ví. Takže i po pěti letech před ségrou předstírám, že nevím, že ona ví, že jsem gay. Je to takové zvláštní, že to ví a nechce abych věděl, že to ví. Prostě se o tom spíše nebavíme. Jsou rodinní příslušníci, kterým to neříkáte, protože je to nemá, co zajímat, a pak babičky a dědové, kterým se to většinou neříká, protože když oni byli mladší, tak to normální nebylo a babička prostě do teď říká, že bych si měl najít holku a já vždycky říkám: „Holt babi, to je těžký...“. A kamarádi... pokud někdo někdy byl můj kamarád, tak to ví a vzal to v pohodě, a kdo kamarád nebyl a dozvěděl se o tom a měl s tím problém, tak mu to může být jedno, protože s ním nemám žádné užší vazby.

Vy jste řekl frázi: „pokud někdo někdy byl můj kamarád...“ Jak si to mám vyložit?

Na ZŠ někde mezi 4. a 7. třídou jsem byl dost šikanovanej. A to partou holek, mezi které patřil i jeden chlapec, o kterém jsem se teď po letech dozvěděl, že je taky gay. A loni v létě jsem na něj dokonce narazil na Grinderu. Napsal mi, jestli si s ním nechci užít. Že sice má partnera, ale ten není doma, a jestli nechci něco podniknout. A já mu tehdy napsal, že už z podstaty věci si nemůžeme užít a on, že proč ne. Asi mě nepoznal, tak jsem mu řekl, ať si vzpomene za ZŠ. On si mě pak blokl.

Pořád to v sobě nesete, ty vzpomínky?

Tak je pravda, že mi to příjemný nebylo. Nedávno jsme to probírali s kolegyní a já říkal: „Víš, jak to bylo nepříjemný, když mi házeli s penálem a lámali ty tužky a já běhal po třídě a řval: „Nechte mě, nechte mě!“ A čím dál více mi ubližovali a stupňovalo se to. Jednou po vyučování mě odtáhli na holčičí WC, jednou mě nechtěli pustit ze šatny a muselo se to řešit s ředitelem... a je absurdní, že to dělaly holky v čele s klukem, který je gay.

Co si myslíte, že byl ten důvod, že si na Vás takhle zasedli?

Jenda věc byla ta, že my jsme byli špatný kolektiv. Druhá věc byla ta, že až asi na pár lidí, do kterých jsem patřil i já, tak to byli lidi, co měli špatné známky, nic je nezajímalo, kluci řešili cigára a motorky a já jsem do toho nezapadal. Jak jsem říkal, od mala jsem se věnoval tancování, malování, hraní na klavír a zároveň jsem se snažil být ten premiant, co seděl v první lavici a neobtěžoval učitele... to i teď v dospělosti nechápu, proč někdo otravuje nebo obtěžuje mě, jako učitele, protože já bych si to tehdy nedovolil. Učitel je autorita a musím dělat to, co chce. Takže i to mohl být ten důvod... to, že viděli, že já jsem ten, co nechce dělat problémy, že tu školu беру vážně, zatímco oni ne. A další věc, že jsem už tenkrát mohl být jinej. Mohli to na mě poznat a pak se to takhle táhlo.

Myslíte, že vás mohli zaškatulkovat do kategorie „homosexuál“, protože jste se věnoval těm uměleckým činnostem?

Tenkrát mi to tak nepřišlo, ale zpětně si myslím, že ano.

Byly i nějaké slovní útoky na Vaši osobu ze strany těch Vašich spolužáků?

Na ZŠ ne. Ale zažil jsem to na střední. Na té střední jsme byli zaměřeni na školky a družiny, takže tam nestuduje moc kluků. My jsme byli 4 a pak plno holek. A z těch 4 kluků byli 3 velcí sportovci, svalovci, věnovali se sportu, dělali závodně sporty, fotbal, motokros, hokej, potom šel jeden studovat TV i na výšku a o tomto jednom klukovi jsem se taky později dozvěděl, že je gay a že má přítele. Ale já mezi ně tenkrát nepatřil, protože oni byli sportovní, já ne... což je dáno i tím, že od určitého věku jsem ze zdravotních důvodů moc sportovat nemohl. Takže proto jsem pak nechodil na žádné sportovní aktivity a na té střední se to projevilo, protože všichni ti kluci dělali nějaké sporty, a já už v té době jsem k tomu neměl vztah žádný. Jednou se taky stalo... v té době byla hitem ta písnička „Já jsem gay, jsem teplej“ a o přestávce to tam někdo pouštěl z mobilu a já jsem vešel do třídy... a jako nedokážu to teď posoudit, jestli to tehdy tak opravdu bylo zamýšleno... ale když jsem tam vešel, tak se začali hrozně smát. A mi to bylo hrozně nepříjemné a měl jsem zkažený celý den. Ale jinak se mi tak jako nikdo neposmíval, ale tohle byla taková negativní situace, kterou si s tím spojuji. Ale na VŠ to neřešil vůbec nikdo. Ani jsem to tam neměl potřebu řešit. Přiznal jsem to spolužákům až po letech, po VŠ, kdy jsme se stýkali mimo... i když zažil jsem tam jako jednu nepěknou story, protože jsem souběžně nějakou dobu studoval jednak to učitelství a jednak konzervatoř. A ač jsem prostě byl v kolektivu mladejch lidí a na té konzervatoři bylo mnoho holek, co byly mladší než já, ale moderně se oblíkali a tak... V té době začínaly takové ty úzké džíny a já jsem si je tenkrát pořídil. Jeden den jsem si je vzal na sebe u nás na Moravě, a to byly neskutečné komentáře jako: „Tebe ta Praha zkazila“ a „Proč nosíš takové gayské kalhoty? Ty jsi úplně strašný...“ A to mi bylo tenkrát hrozně nepříjemný a bohužel jsem ten typ, který prostě strašně dá na názor ostatních lidí, takže když jsem viděl, jakou to má negativní odezvu, tak jsem si řekl, že kluci asi opravu nemají nárok nosit takové kalhoty, dal jsem je do skříně a už jsem se k nim 2 roky nevrátil. Ty komentáře byly fakt hodně nepříjemné.

Zažil jste na ZŠ a SŠ naopak nějaké přijímající situace vůči LGBT+ lidem?

Jakoby... neměl jsem dříve pocit, že by někdo měl potřebu to přijímat nebo být s tím v pohodě. Tehdy se o tom moc nemluvilo, já ani nikoho takového neznal... já byl rád, když se mi podařilo sehnat erotický časopis a spojit se s nějakým gayem z jiného města, se kterým jsem to mohl probrat a popovídat si o tom... protože rodiče by se se mnou neprobrali a se spolužákama jsem to neměl potřebu řešit. Ale v dnešní době mám pocit, že je toho naopak až moc. Mám kamarády gaye, co mají kamarádky, které jsou rády, že mají kamarády gaye a takové ty holky, co milují gaye víc než heterosexuální kluky a říkají: „Jé, ty seš gay, tak půjdeme na nákupy...“ Když člověk zapne Netflix tak půlka seriálů je tam s LGBT tematikou, když je soutěžní pořad nebo film, tak alespoň jedna postava musí být gay... což neříkám, že je špatně, ale je to diametrálně odlišné od toho, jaké to bylo, když jsem já chodil do školy.

Přejdeme teď k vašemu pracovnímu prostředí. Vědí Vaši kolegové o Vaší orientaci?

V mojí škole jsem už docela dlouho, takže jsem si tam vybudoval nějaké přátelské vazby. Ale to, že jsem gay, o mně ví jen akorát moje dobrá kolegyně a kamarádka, se kterou jsem

v kabinetu. Ona je opravdu pohodovej člověk a rozumíme si, takže tam byl důvod si to říct. Navíc je stejně stará jako já a ona je s gayi v pohodě. Má taky nějaké známé gaye, její manžel je zaměstnaný v práci, kde to šéfuji 2 gayové, takže ta je s tím v pohodě. Tenkrát řekla, že si to o mně sem tam myslela, ale že by to na mně asi nepoznala, protože já si třeba ve volném čase vezmu nějakou výraznější barvu oblečení... ale v té škole se snažím působit... ne heterácky, ale prostě... ze všech kolegů, co tam jsem, tak jsem gay jedinej, a když vidím, jak se oblíkají ostatní – rovné kalhoty, tmavé barvy, žádné extravagantní kousky, tak prostě nemám potřebu z toho nějak vybočovat a myslím si, že to na mně není tak snadné poznat. Ještě to o mně ví jedna kolegyně, která se do mě zamilovala. Jezdila se mnou každý den ze školy, chtěla mi dávat pusy vždy, když jsme se loučili, a jednou na konci školního roku se o mně dozvěděla, že jsem gay. Já jsem jí napsal takový dopis, kde jsem jí přiznal, že jsem gay, nechal jsem jí 2 měsíce prázdnin, aby to vstřebala. A v září přišla s tím, že je to v pohodě, ale potom celý školní rok to bylo takové, že chvíli byla v pohodě a pak měla období, kdy byla mimo a protivná... a vlastně jsme zjistili, že ona se do mě zamilovala pak znovu. A skončilo to tak, že to dala dohromady s nějakým letitým kamarádem z dětství, takže už to nějak přešla a už se sem tam můžeme i bavit.

Čili dvě osoby. Ta, co sedí s Vámi v kabinetě a tady ta druhá, co se do Vás zamilovala. A jak se to dozvěděla ta z kabinetu? Řekl jste jí to sám?

Od té druhé se to dozvěděla. Ony se hodně baví. Vlastně já, jak jsem jí psal ten dopis, tak ona se svěřila té, co sedí se mnou v tom kabinetě. A od té doby se o tom občas bavíme, ona se ráda dozvídá věci z gay prostředí. Je to na přátelské bázi.

Co má na mysli věcmi z gay prostředí?

Zajímá jí, jak se kluci balí mezi sebou nebo jestli si dávají kytky nebo párkrát ode mě slyšela něco na téma gay podniky, jak funguje gay bar a gay sauna a podobně... mimochodem teď když jsem šel na tu schůzku s Váma, tak říkala, že bych Vás měl pozvat na rande.

(Smích) Takže kromě těchto dvou kolegyně to neví nikdo. Ani vedení?

Z chlapů nikdo, ale občas se té mojí kolegyně z kabinetu prý někdo zeptá. A s tou druhou... ono je to možná hnusný a pokrytecký, ale někteří si myslí, že spolu chodíme. Někteří kolegové nevědí, že ona má už dávno jiného kluka, tak nás pořád spojují. A já jsem rád, že mi tím vlastně udělala alibi... že pokud by měl někdo nějaké pochybnosti, tak je teď třeba nemá, protože si myslí, že jsem s touhle holkou nějakou dobu chodil.

A víte nebo myslíte si, že je někdo z Vašich kolegů homosexuální?

Z chlapů rozhodně nikdo. A co se týče holek... myslím si, že ne. Jako vím o něčem... ale to se týká studentů,

Ke studentům jsem právě chtěl přejít, takže klidně pokračujte.

V předchozím školním roce v osmé třídě byla ještě holka Anička (pozn: jméno bylo změněno) a o prázdninách jsme se pak dozvěděli, že chce projít už dlouhodobě změnou pohlaví a že do devítky nastoupí už s novou identitou, už brala nějaké mužské hormony, a tak a že se jí nebude říkat Anička ale Seamus (pozn: jméno bylo změněno), což bylo tenkrát zvláštní, protože děti si na to musely zvyknout, protože jsme chtěli, aby byla v pohodě. Dovolili jí, aby chodila na klučičí záchody. Ona nosila takovou ofinu, byla silnější, mužské oblečení už

tenkrát nosila... nebo takové neurčité, chovala se prostě jako kluk. Ale dost kluků mladších na prvním stupni říkali: „Pane učiteli, my máme holku na klučičích záchodech.“ A taky mě dostalo to, že ačkoliv se jí říkalo Seamus, tak ve všech dokumentech figurovala pořád tím holčičím jménem, i když po nás se chtělo, abychom s ní hovořili jako se Seamusem. Takže mužskej rod a tak. Párkrát mi to ujelo, ale snažil jsem se potom na to dávat pozor, abych to říkal správně.

Vědí Vaši žáci o Vaší orientaci?

Co se týče žáků na 1. stupni, tak tam jsou všichni v pohodě, tam to snad ani neřeší. A na druhém stupni jsem s osmákama nebo s devátákama měl takovou epizodu, protože mi přijde, že jak se z těch kluků stávají ti chlapi, tak někteří vycítí, že nejsem takovej drsňák, jako oni nebo jak by měl správný chlap být. Takže třeba ten první rok, co jsem učil, tam byl jeden deváták, který vždycky, když jsem vešel do třídy, se zeptal: „Pane učiteli, nemáte tady nějakou ledničku? Mně je hrozný teplo“ a podobné. To mi bylo tenkrát strašně nepříjemné. Předloni zase... já mám Instagram a mám ho veřejný. Když vidím, že mě žák začal sledovat, tak ho zablokuju, ať je prostě klid. A tady se stalo to... nevím, jestli to tam jde ovlivnit nebo přenastavit na tom Instagramu, ale záměrně jsem olajkoval fotku nějakého kluka, který byl svlečený do půl těla, a nedošlo mi, že to můžou vidět žáci. A pak jsem přišel na hodinu a kluci mi říkají: „Pane učiteli, proč jste lajkoval tu fotku na tom Instagramu?“

Jak jste na to reagoval?

Vždycky když je taková situace, tak dělám, že o ničem nevím. Nemám tu potřebu to s nimi rozebírat. A to souvisí i s tím oblečením do té školy... možná je to pokrytecké, ale já nemám problém, aby někdo z mých kamarádů si myslel, že jsem gay, ale vadí mi, když si to myslí žáci nebo mě tím nějak pranýřují. Takže když oni tohle řeknou, tak se snažím začít působit víc mužně, začnu se víc hlídat, abych nedal třeba nohu přes nohu nebo jak chodím, jaké mám gesta, jestli náhodou nemám takovou tu zalomenou ruku nebo jestli nemám moc zženštilý hlas, aby ti žáci neměli podezření, že je něco jinak... a je mi to nepříjemný.

Vy jste řekl, že vám vadí, když to vědí... mohl byste to prosím trošku rozvést?

Ne, já řekl, že mi vadí, že si to myslí. Když si vzpomenu na mou ZŠ, tak mě nikdy nenapadlo přemýšlet o orientaci nějakého učitele. Myslet si to můžou, ale neměli by to někomu veřejně sdělovat, není mi to příjemné, protože mi přijde, že ti žáci vidí moc do mého soukromí a že jim ukazuju něco, co nechci. A nejhorší situace nastala loni v létě, to byly dvě historky. Ta poslední devátá třída, co končila, tak to byla komplikovaná devítka. Z té devítky byl i tady ten Anička/Seamus. To, že tam měli někoho s nějakým jiným pohlavím, to bylo v klidu, nepřišlo mi, že s tím měli problém. A já jsem byl tenkrát s kamarády venku na náplavce a najednou mi na Instagram přišla zpráva od anonymního profilu, o kterém jsem pak zjistil, že je za ním jedna žačka z té devítky. A ta mi chtěla sdílet, že nějaká jiná spolužačka založila profil, a že na ni uveřejnila moji fotku. A já, jak občas dávám fotky z koncertů, tak to byla fotka, kde jsem držel mikrofon a byla z toho udělaná fotomontáž, že v té ruce držím čuráka. Tak jsem jí napsal, že je hodná, že mi to řekla a snažil jsem se zjistit, co se stalo. Když jsem slíbil, že to nebudu rozmazávat, tak řekla konkrétní jméno holky, která tu fotku údajně vytvořila. Tak jsem kontaktoval jejich bývalou třídní, což byla shodou okolností kdysi moje uvádějí učitelka. Řekl jsem jí to a ona kontaktovala maminku... pak jsem mamince volal, nebrala to. Psal jsem jí SMS, že řeším problém s její dcerou a asi za hodinu mi přišla SMS: „Jestli něco

potřebujete, tak mi zavolejte, nemám kredit“. Tak jsem jí volal, vylíčil jsem situaci a ona: „Jak víte podle nějakého udání ze sociálních sítí, že to udělala moje holka?“. A když jsem řekl, že ta jiná holka mi to prozradila, tak se hrozně rozčílila, že věřím nějakým devátákům. A další věc... já měl kdysi kontakt s gayem, co je ředitel jedné pražské základky a měl jsem na něj číslo na mobil, takže ještě než jsem to řešil s tou maminkou, tak jsem ho kontaktoval, jestli to někdy řešil. A on, že ano a poradil mi, že mám volat policii. Já tohle ale nechtěl, tak jsem to řešil sám bez policie. Maminka se mě snažila přesvědčit, že jsem debil, a že její holka nic neudělala. Když jsem to položil, tak asi za půl hodiny ta fotka zmizela z toho Instagramu, ten profil byl zrušen a pak mi akorát večer přišla SMS z cizího čísla a byla to ta holka, co to udělala a omluvila se mi.

To byla jedna věc... a pak asi za týden, tak mi přišlo zase na Instagram nějaká moje stažená fotka z internetu, jedna z mých starších fotek, kde vypadám mladší a mám tak takový zasněný pohled a všude kolem ní byly dopsány růžovým nápisem „gay, gay, gay, gay“. A pak mi začaly chodit zprávy jako: „Ty jsi buzna, takový chcípák“ a já odpověděl: „kdo mi píše?“ a odpověď: „To bys chtěl vědět“... tak jsem ho zablokoval a nevím, jestli to byl někdo z té školy, ale podle pravopisu a vyjadřování to klidně mohl někdo z těch devátáků být.

Řekl jste to vedení?

Ne. Protože jsem řešil v minulosti problémy s nějakými rodiči a vedení se za mě nepostavilo. Ale více to nechci asi rozvádět. Obecně mi ale přijde jako problém, že dnešní ředitelé škol stojí až příliš za dětmi, a ne za pedagogy. A to i v případě problémových dětí a problémových tříd. Ale tady ten problém jsem řešil jen s kolegy – s tou jejich bývalou třídní a s tou mojí kamarádkou.

Myslíte si tedy, že kdyby si nějaký rodič stěžoval, že jejich děti učí gay, že by se vedení za Vás nepostavilo ani v tomto případě?

Jakoby... nemůžu říct stoprocentně, ale je reálná možnost, že by mě nechali nějakým způsobem odstranit. Protože kdysi si stěžovali nějakí rodiče na prvním stupni, že učitelka trochu ráčkovala, a tak byla odvelena a teď je z ní jen učitelka na suplování.

Takže rodiče mají velký vliv na vedení vaší školy.

Ano. A nejen rodiče, ale už i ty děti. Já teď pravidelně chodím obsluhovat zvukové zařízení a hrát na školní akce. A tam jednou paní ředitelka řekla: „Miláčkové, vy jste tady ve škole nejdůležitější, ne paní učitelka, vy máte největší slovo, takže kdyby se vám dělo nějaké bezpráví, tak u mě máte dveře vždycky otevřené a přijďte si postěžovat, kdo z učitelů vás zlobí.“ A tohle říkala třeba i prvňákům a před rodiči. Takže jako pojd' bonzovat.

Jak vy nahlížíte na tento přístup vedení?

Je nás většina, kterým se to ne úplně líbí. Je fajn, že v dnešní době mají rodiče nějakou možnost se vyjádřit. Ale třeba teď vzpomínáme s vrstevníky, že my, když jsme udělali něco, tak jsme měli problém jak ve škole, tak doma. A v dnešní době to je tak, a to i na prvních stupních a ve školkách, že chtějí rodiče vychovávat dítě jako osobnost, a že když se děje nějaké příkoří, tak si jdou hned stěžovat. Kamarádka učí v MŠ a říkala, že tam měla holčičku, která permanentně chodila na děti žalovat kvůli prkotinám. A tak jí řekli, že jí nebudou mít děti rádi, pokud bude pořád žalovat. A další den tam přilítla matka, že ji vychovává jako osobnost a chce, aby se uměla prosadit a říct svůj názor. Navíc... spousta rodičů si myslí, že

když prošli základkou a střední, že mají stejné znalosti a pravomoci jako učitelé. Ale mám pár kamarádů, co pracují ve zdravotnictví a tam je to prý v posledních letech to samé. Že všichni mají pocit, že mají internet, něco si přečtou, a jsou největší odborníci. A v tom zdravotnictví to není tak jednoduché, protože sám si koleno neoperujete. Ale násobilku ho naučíte a ten učitel potom není tolik branej.

Vy jste říkal, že jste se setkal s negativními reakcemi ze strany žáků. Setkal jste se i s pozitivními ohlasy vůči LGBT+ lidem nebo přímo vůči vám?

No spíše mě zesměšňovali... nesetkal jsem se s ničím jako „Pane učiteli, já vím, že jste gay, mi to nevadí.“ Spíše se s tím setkávám v tom uměleckém prostředí.

To umělecké prostředí hodnotíte v porovnání se školstvím jako tolerantnější?

Ano, to je tolerantní prostředí samo o sobě. Hlavně jim je vaše orientace jedno. A můžete dostat roli, kde si musíte měnit paruky, chodit na podpatcích a tak dále. Takže i proto pak nikdo ten problém nemá.

Myslíte si, že je vaše sexuální orientace v pedagogické praxi něčím přínosná?

Myslím si, že možná na rozdíl od jiných hetero kolegů, bývám víc empatický vůči pocitům dětí nebo těch holek, že jim dokážu víc porozumět, což vím, že spousta kolegů neřeší – učí třeba matematiku a rozlišují umíš – neumíš. Kdežto já se snažím hledat, kde je ten problém a tak. Taky se mi zdá, že gayové mají obecně blízko k dětem a já mám dobrý vztah k dětem. První rok, co jsem učil byl ve 3. třídě chlapeček, který měl pořád potřebu se se mnou tulit a pak se ukázalo, že v té době, co tohle dělal, tak se rodiče rozváděli a on žil s maminkou a chyběl mu ten mužský element. Takže měl i potřebu mě pak víc kontaktovat. Tím ale nechci říct, že bych byl pedofil, ale chci říct, že mi to není nepříjemné, když se se mnou chodí děti tulit. Možná si tou prací s dětma kompenzuji to, že děti nemám.

Myslíte si, že může Vaše sexuální orientace při pedagogické praxi představovat naopak překážku?

Určitě může, třeba právě v tom, že nejsem moc technický typ, že možná nedokážu tolik porozumět těm klukům... s holkama mám více témat hovorů, kluci řeší auta a já nemám k nim takový dobrý vztah. Pokud to není třeba student, co chodí do pěveckého sboru nebo je jinak umělecky zaměřený. S klukama, co chodí po škole kalit a tak, tak s nimi si toho nemám co říct a asi jim nedokážu dát podporu. A to jsem chtěl ještě říct, že je zajímavý vztah okolí vzhledem k těm žákům. Zatímco v jedné třídě byla ta trans osoba, tak pamatuji třídu, ve které byl kluk, který asi podle mě má náběh, že z něj bude asi gay, protože už tenkrát v sedmé třídě měl melír ve vlasech a o přestávce háčkoval. A v té sedmé třídě odešla půlka dětí na gympl, on zůstal, třídy se musely spojit a dostaly se tam problémové děti, které se mu začaly kvůli tomu smát a on s tím přestal a říkal, že je to pro holky. A přišlo mi, že se za to stydí. Že byl pod tlakem toho okolí. Já jsem se párkrát snažil ho na to zpět navést, ale on to odmítal a hrál si na tvrdáka.

Máte pocit, že společnost nahlíží na homosexuální učitele jinak?

To je zajímavá otázka... asi záleží jaká je to škola, jaké je to město, protože si myslím, že vztahy v Praze budou asi jiné než jinde. Mám i nějaké zprávy o školách, kde to vadí, vím o školách, kde to nevadí, stejně jako vím, že... taky jsem byl jednou v kontaktu s jedním

učitelem, možná jste s ním už taky mluvil, původně jsme si psali kvůli něčemu jinému a já skrz nějaké jeho profily zjistil, že má přítele a ten jeho přítel učí na té stejné škole jako on. A tenkrát mě hrozně zarazilo, že každý má vlastní Instagram, kde mají sólo fotky, a že tam nikde nejsou spolu. A bavili jsme se pak na téma gayové a škola a z něj vypadlo, že když ho ředitelka nabírala, tak pod podmínkou, že se nebudou ve škole cizovat a držet za ruky, aby to žáky nepohoršovalo. A taky, že by měl smazat ty fotky s partnerem z Instagramu, aby to žádný rodič nenapadl. Oni ti ředitelé, jak se bojí o svoje místo, tak se dopředu snaží předejít nějakým problémům ze strany rodičů. Možná jste to zaregistroval, ale pár let zpátky nějakí studenti zjistili, že jejich učitelka před 30 lety natočila erotickou scénu. A ona potom přišla o místo, i když to bylo dávno, už to bylo promlčené a stejně to byl po těch třiceti letech problém, že učitelka nemůže být sexuálně otevřená. Proto se i já bojím mít fotku třeba na nějaké seznamce, protože si tam nějaké dítě může založit profil a najít mě tam.

Přál byste si jako homosexuální učitel, aby něco fungovalo jinak?

To je taky zajímavá otázka... úplně si nemyslím, že problém je společnost. Naopak si myslím, že je společnost často až moc pro LGBT, že jsou všude – ve filmech, v seriálech, v knížkách, že se ti žáci s tím všude setkávají. I když si myslím, že je to i o nastavení jednotlivých žáků. Další věc, která tady asi nezazněla, tak děti ve 4. třídě si často nadávají do buzerantů a teploušů a podobně a myslím si, že je to o nastavení z rodiny, a právě o nastavení, jak by to ti žáci měli vnímat.

Chtěl byste něco říct na závěr? Něco, co nezaznělo?

Jak jsem říkal před chvílíčkou, ohledně těch nadávek... je pravda, a to bych chtěl zdůraznit, ano, možná se až moc bojím, co by se stalo, kdyby se žáci bavili o tom, že jsem gay. Na druhou stranu z těch náznaků, že mají podezření a už na to reagovali negativně, tak ten strach je oprávněný. Jak jsem říkal, tak ten gay z jiné pražské školy, jsem se ptal, jak to vnímají žáci u něj na škole a on říkal, že se o tom moc nebaví, ale když se někdo slušně zeptá, tak jim to řekne. Protože chce být s nimi otevřený. Já zatím volím tu cestu, že se s nimi o tom nechci bavit. Když na mě někdo zaútočí, snažím se více zahrát tu hetero roli. A jsem rád, že mi ta asistentka vytvořila alibi, aby si to ostatní, hlavně žáci, mysleli. To asi víte sám z praxí, že děti bývají často zlé, i když to nemyslí třeba špatně. Že jim to nedochází. A ještě jsem chtěl říct, že když jste dával ten příspěvek, že hledáte respondenty, že jsem se původně zúčastnit nechtěl, protože v té skupině je jedna učitelka a zároveň matka jednoho z žáků a kdybych vám tam odepsal, tak by to vlastně zjistila, že jsem asi gay. A sám jste to viděl, že tam bylo plno komentářů: „jo, máme tady kolegu, který je gay...“ Lidi můžou být hodní, ale i v tomto online prostředí bych měl strach to přiznat. Proto jsem Vás kontaktoval takto bokem, aby to nikdo nezjistil. Musím říct, že máte můj obdiv za tuto práci, protože já bych si tehdy u těch učitelů na VŠ připadal trapně. Že když mám práci na téma „učitel gay“, tak to bude coming out před celou akademickou půdou.

Informant č. 4 – muž, 45 let, před začátkem rozhovoru navrhl tykání

Pověz mi nejdříve, na jakém typu školy učíš, a které předměty.

Učím na prvním stupni, ale původně jsem druhostupňový, teď jsem šestým rokem na 1. stupni.

Které předměty jsi učil na tom druhém stupni?

Já učil jenom češtiny, mám obor čeština – specka a ani teď neučím všechno, každý si jedeme svoje, takže já učím jen češtiny.

Jak dlouho už učíš?

Sedm roků na druhém stupni, 6 roků tady a mezitím jsem měl pauzu, takže 13. rok

Ta pauza trvala jak dlouho?

7 roků.

Do kterého oboru jsi šel během té pauzy?

Chvilí jsem byl ekonom, protože mám obchodní střední školu, a potom jsem šel úplně mimo obor do gastru.

Jakým způsobem ses dostal k učitelství?

Znělo by to blbě, ale chtěl jsem být učitel od malička. Takže přesto, že jsem chvilku z těch plánů trochu odbočil a šel jsem na tu střední obchodku, tak pak jsem se stejně k tomu vrátil, protože jsem zjistil, že je to opravdu to, co chci být. A pak už to bylo úplně jasné. A taky jsme učitelská rodina – téměř půlka rodiny jsou učitelé.

Jsi jako učitel spokojený?

Nadmíru. Kdybych nebyl, tak tu nejsem. Ať už jsem dělal v životě cokoli, a že toho bylo hodně, tak jsem vždycky měl to štěstí, že jsem dělal věci, co mě baví.

Pověz mi teď něco o svém partnerském soužití. Máš nějakého stálého partnera v současné době?

Bohužel nemám, jsem už třetí rok single.

Zhruba ve kterém věku sis uvědomil, že jsi homosexuálně orientovaný?

To je hodně dávno... to mělo dvě takové fáze. Něco jiného bylo myslet si, že je asi něco jinak a pak bylo nějaké to uvědomění. Úplně nejdůležitější bylo sám sobě si to přiznat. To mi trvalo asi nejdéle. Ale ve chvíli, kdy jsem já v tom měl jasno, tak jsem s tím šel okamžitě ven. Já jsem zvyklý jednat na rovinu, ale fakt mi to trvalo hodně dlouho. Dlouho jsem žil s holkama a potom až někdy ve třiceti, dvaatřiceti, kdy jsem poznal chlapa, se kterým jsem začal komunikovat a zjistil jsem, že si s ním píšu tak, jak jsem si do té doby psal jen s ženskýma, takže tak jsem si uvědomil, že jsem fakt asi jiný a začal to řešit.

A nějaké ty náznaky, že by mohlo být něco jinak? Ty se objevily zhruba ve kterém věku?

Určitě to bylo ještě na škole... ale já jsem žil ještě v době, kdy tady vládl trochu jiný režim, takže jsem to ani nějak neřešil. A potom takové to, že jsem si říkal, že je možná něco jinak, ale nějak jsem tomu nepřikládal váhu a neměl jsem potřebu to řešit, protože mi to vyhovovalo tak, jak to bylo.

Zjišťoval sis tehdy něco k této problematice?

No za těch komunistů jsem věděl, že existují teplí, ale to bylo asi všechno. V té době to bylo úplně divné. Nám byli prezentováni jako úchylové, takže to bylo všechno, co jsem v té době o tom věděl.

I ve škole se o homosexualitě takto mluvilo?

Ve škole na základce o tom vůbec nepadlo ani slovo. Na střední na téma sexualita nepřišla v žádném předmětu vůbec řeč, takže co si člověk sám nějakým způsobem někde nevyšťoural, tak to nevěděl.

Jakým způsobem se to šťouralo, takové informace?

Jedna paní nebo spíše jeden pán povídal a podobně... ale pak, když už jsem byl na střední, tak když jsem byl v druháku, tak už bylo po revoluci, a toto téma se začalo tak jako nějak otvírat. Můj tehdejší zdroj informací byl milostný časopis „Ty a Já“, což byl jediný časopis o partnerství, sexu a sexualitě. Takže tam jsem nabíral zkušenosti a pak už přišel internet, ten se objevil, když jsem byl na výšce, takže do té doby, co kde člověk zaslechl a podobně.

Takže ani po revoluci se to téma sexuality v těch školách nějak neotevřelo?

Já jsem byl už na střední, takže my jsme na obchodce neměli nic takového. Existovala tam občanka, ale tam na to řeč nepřišla. Pak jsme měli psychologii, tam na to taky nepřišlo a na výšce už tyhle věci nikdo neřešil.

Abych to teda shrnul, tak na tvé ZŠ a SŠ bylo téma jiné sexuální orientace tabu?

Za nás byla sexuální výchova v 7. třídě 2 stránky v učebnici, na které my jsme se velmi těšili. Ale náš učitel nám řekl: „Stránky 72 a 74 jste si přečetli o prázdninách, takže je přeskočíme.“ Ale tam nic nebylo, opravdu jenom jak funguje lidské tělo, jak dochází k oplození, a to bylo všechno. Holčákům jsme ale záviděli, holky měly v 6. třídě nějakou besedu s paní doktorkou a měli nějaký šilený černobílý film. Ale něco měly. My jsme neměli nic.

Ty jsi říkal, že tvůj coming out proběhl až mnohem později po škole. Jak to probíhalo u tebe v rámci rodiny? Mohl bys to popsat?

Z toho jsem měl největší strach. A ne proto, že bych měl strach z toho, že by to naši řešili, ale mám maminku, která všechno prožívá a moc jsem se netěšil na takové ty potoky slz a emotivní výstupy. Z tatky jsem ne že měl strach, ale trochu jsem se obával, jak to vezme, protože je starší ročník. No a jak to probíhalo... Já bydlím na malé vesnici a v té době už to tady věděli všichni, dokonce i můj tehdejší partner za mnou jezdil do práce, a jediní, kdo to nevěděli, byli mí rodiče. Pořád jsem vymýšlel, jak jim to řeknu. I se ségrou jsem se radil, jak to vymyslet, protože jsem říkal, že se chci vyhnout právě těm emotivním scénám. Měl jsem tehdy jet o svátcích k příteli na oběd, a tak jsem to na mamku vybalil půl hodiny před odjezdem, ta se nestihla ani nadechnout a já odjel. Pak mi psala, že to tatkově zatím říkat nebudeme. Tatka se ale nad tím nakonec ani nepozastavil. Ten mě nakonec překvapil, jak to

vzal v pohodě. Já jsem to prostě zbaběle odkládal. Ale hlavně jsem nepochopil, že v té vesnici, kde se drbe úplně všechno, že se to k nim nějakým způsobem nedoneslo.

Na to jsem se chtěl právě zeptat, že se celkem divím, že se jim to tou vesnickou šeptandou nedoneslo.

Mě to překvapilo, protože o mém partnerovi se všeobecně vědělo, ale nakonec jsem rád, že jsem jí to řekl sám, a že se to nedozvěděla od nějaké sousedky nebo tak.

Setkal ses ze strany širší rodiny nebo ze strany kamarádů s nějakou negativní reakcí?

Musím zaklepat, že fakt ne. Nedělám si iluze, že by to úplně všichni nějak řešili-neřešili, ale mě osobně nikdo nic neřekl a ani se mi nedoneslo, že by s tím měl někdo problém. Nemám ani pocit, že by na mě někdo nahlížel jinak nebo tak. A co se týče kamarádů, já to chtěl mít co nejrychleji z krku, takže jsem využil jednu party, kterou každý rok pořádáme a tam jsem to na všech 30 lidí vybalil. A do dneška jsou všichni v pohodě.

Vědí tví kolegové ve škole o tvé orientaci?

Tím, že učím ve vesnici, ve které žiji, takže se to o mně všeobecně ví a tady do této školy jsem nastupoval už poté, co jsem vyšel s pravdou ven. Takže to věděli už když jsem nastoupil.

Setkal ses ze strany kolegů s nějakou negativní reakcí vůči tvé orientaci?

Ne. Já jsem ten typ, co si z toho velice rád dělá legraci. Takže když si kolegyně stěžuje, že jí je ve sborovně zima, tak říkám „Já jsem teplý, já jsem v pohodě“. Takže to tady nikdo neřeší. Nebo se to řeší doma a já o tom nevím.

Vědí tví žáci o tvé orientaci?

Vědí to všechny děcka. Ty nejmenší to nezajímá, ani to neřeší, pro ně jsem pan učitel. Ale s těma většima – čtvrtáci, pátáci, na to přijde řeč poměrně pravidelně. Ale je to dojemné, když ti čtvrták řekne: „A Vám to není líto, že nemáte děti?“ a pak se zamyslel a: „Vy máte vlastně nás místo dětí“. Takže i ty děcka to berou dobře. Možná i tím, že jsou na mě zvyklé.

Žáci se to dozvěděli předpokládám stejnou formou, jako kolegové. Že tě znají z té vesnice?

Ano. Znají mě jejich rodiče, takže to vědí i ti děti. Ale rozhodně to není, že bych přišel do třídy a řekl: „Já jsem váš nový učitel a jsem gay“. S dětma se rád bavím narovinu a když přijde řeč na sexualitu, tak s nimi mluvím zcela otevřeně.

Myslíš si, že tvoje sexuální orientace je při pedagogické praxi něčím přínosná?

To si nemyslím. Nemyslím si, že to, že se mi líbí kluci, že by to mělo vliv. Je to hodně o tom člověku a o učitelské osobnosti než o té sexualitě. Možná pro někoho, kdo si není něčím jistý nebo když si vzpomene, že tady ten učitel byl relativně v pohodě a neměl problém se o tom bavit, takže ho to možná někdy inspiruje. Ale nedělám si vyloženě iluze, že by to bylo takhle, že jsem něčím výjimečným.

Myslíš si, že může tvá orientace při pedagogické praxi představovat nějakou překážku?

Já osobně ne. Dovedu si představit, že by s tím mohli mít tady na té vesnici, kde je docela dost křesťanů, problém. Ale zatím nikdo problém neměl. My jsme škola celkem otevřená

v tom, že s rodiči hodně komunikujeme. Čekal jsem, jestli se někdy někdo někdy neozve, jako: „Já nechci, aby ho tady ten učil“ nebo „aby tady ten jezdil s klukama na plavání“. Chtěl jsem být připraven na tu variantu, že by to nastalo, ale nikdy se nic takového nestalo. Myslím, že horší by to bylo, kdybych učil někde na učňáku, že by mi to ti kluci dávali pořádně vychutnat, ale tady fakt jako nemyslím si, že by to byla překážka.

Máš pocit, že je na homosexuální učitele nahlíženo jinak než na heterosexuální?

Nemyslím si. Já jsem se s tím nikdy nesetkal a ani nevím o tom, že by někdo z mých známých se s tím setkal. Ani jsem o ničem neslyšel. Možná už i to, že si vybíráš, kam jdeš učit... asi těžko bych šel žádat o místo na biskupské gymnázium, to by asi nebylo to pravé pro obě strany. Ale já nevím o žádném případě, že by s tím lidi měli obecně problém.

Říkal jsi, že znáš jiné homosexuální učitele. Jak to podle tebe mají oni?

Jedna moje kolegyně řešila, že přišli s osmákama na téma sexuální orientace a podobně a ty osmáky to strašně zajímalo, že se s nimi o tom nikdo nebaví. A ona tehdy vymyslela, že nás pozvala na její hodinu a byli jsme tam tři učitelé – dva kluci a jedna lesba a ty děcka byly úplně úžasné. Fakt mě překvapilo, že i přes ten počáteční ostych se jakože s námi normálně bavili a pak, když jsem viděl tu zpětnou vazbu, co posílali té učitelce k té hodině, tak to bylo super. Takže nás teplých je ve školství hodně. Nevím, jestli splňujeme 4 procenta, ale je nás hodně.

Pověděl bys mi prosím něco blíže k té besedě?

Ony ty děcka tu paní učitelku poprosily, že je tam spousta věcí, které je ohledně toho zajímá a že prostě asi není u nich doma taková konstelace, aby se o tom bavili. Kdysi, když jsem učil na druhém stupni, tak jsem dělal pro osmáky sexuální výchovu. Vždycky jsme jeli na takovou chatu, kde jsme byli tři dny a s kolegyní jsme jeli to téma a ty děcka, přestože si hrajou na strašné hrdiny, jakože „my všechno víme, my nic nepotřebujeme vidět“, tak jsou pak úplně nejvděčnější za to, že se s nimi někdo normálně baví. My jsme to dělali nějakých 6 roků a ze začátku se ty děcka styděly, dotazy se psaly anonymně na papírky a tak. Ale pak se to tak nějak šeptandou rozšířilo, že se s námi dá normálně bavit, tak jsme zažívali to, že ty děcka za námi chodili s dotazy, se kterými by měli zajít za rodiči. Takže ta kolegyně udělala takhle jednu hodinu občanky, že jim řekla: „Zkusím sehnat nějaké teplé kantory“ a takhle jsme se tam sešli tři. Překvapilo mě, jak se ty děcka normálně, ale přitom zajímavě ptaly a jak se s námi bavili.

Myslíš, že je to i tím, že v rodinách jsou tato témata tabu?

Já myslím, že ani ne tabu, ale myslím si, že plno rodičů neví jak na to. Plno rodičů se s dětma vůbec nebaví, a to nejenom o sexu, ale o čemkoliv. A hodně mě to mrzí, když vidím, že i na tom prvním stupni, že když to dítě nemá, s kým si povídat, tak se pak ten rodič diví, že neví o plno věcech. Ať už je to průšvih nebo cokoliv jiného. Ale ty děcka potom opravdu za nimi nejdou. A to je ten důvod, že se to pak hledá různě na internetu a tam se dozvíš ledacos. Takže to není asi úplně to nejideálnější, takže já mám s děckama nastavená pravidla, že za mnou můžou přijít téměř s čímkoliv, akorát jsou věci, kde jim řeknu: „Toto by ti měli říct spíše rodiče“, protože zase nechci úplně zasahovat do té výchovy. Každá rodina to má nastavené trošku jinak.

O kterých tématech se nebavíš?

Třeba když by se se mnou chtěl bavit o sexuálních praktikách, jak na holky a tak podobně... já říkám: „Nejde mi o to, že bych se s tebou o tom nechtěl bavit, ale prostě...“ Stalo se mi, že za mnou přišla holka a chtěla se mnou řešit rozchod s jejím klukem. Říkám „Fajn, můžu se o tom s tebou bavit, ale nemyslíš, že bys to lépe probrala s mamkou třeba?“ Takže si myslím, že to některých věcí bych neměl úplně zasahovat?

A stalo se ti, že za tebou přišel žák a řekl ti, že on sám je třeba gay nebo lesba?

Jednou, to jsem tu učil možná tak druhý rok. Nevím, jestli si dělal legraci, ale on byl třetíák a o přestávce za mnou přišel a říká mi: „Zítřka půjdeme do kostela!“ A já: „Proč bychom měli jít do kostela?“ „No já si Vás tam vezmu!“ „Jak jako vezmu?“ „No že budeme jako muž a žena“ „A já říkám, že muž a žena rozhodně nebudeme a do kostela už vůbec nepůjdeme...“ ale on to myslel... takhle, nemyslím si, že on zrovna bude gay. Myslím si, že to poznám u dost lidí, ale ne takhle v malém věku. Ale na tom druhém stupni se mi zpětně ozývali moji bývalí žáci, ať už přiznání, ale taky bylo mnoho těch, co hledali tu odvahu a věděli, znali mě z těch pobytů, takže věděli, že se můžeme bavit a byli rádi, že to můžou řešit s někým, kdo je na tom stejně.

Takže vždycky šlo o bývalé žáky?

Jo, vždy o bývalé. U těch malých se to neřeší.

Přál by sis jako homosexuální učitel, aby něco fungovalo jinak?

Ve školství je spousta věcí, co bych si přál, aby fungovalo jinak, ale jako homosexuální učitel nemám žádné speciální požadavky.

Je něco, co bys chtěl uvést k tomuto tématu, a ještě to nezaznělo a myslíš si, že je to důležité a mělo by to zaznít?

Ne, myslím, že jsem řekl všechno. Nenapadá mě nic. Žádné gay poselství pro další generace nemám.

Informant č. 5 – žena, 34 let

Začneme základními informacemi o Vás. Povězte mi prosím, na jakém typu školy vyučujete, jaké předměty a jak staré žáky.

Učím děti od 4. do 9. třídy, s tím, že u dětí od 7. do 9. třídy jsem měla třídnictví. Ale v současné době jsem na mateřské dovolené. Na této škole jsem už 5 let, není to klasická státní škola, ale Montessori škola.

Popište prosím blíže, jak ta Vaše práce v Montessori škole vypadá.

Jsem průvodce v hodinách českého jazyka a u starších dětí, u 7, 8, 9 mám v jednom trojročí, my nemáme pololetí, ale trojročí, OSV, což je osobnostně sociální výchova a je to v podstatě příprava na systém na střední škole a na přijímací zkoušky. V minulosti jsem učila i dílny češtiny, ale vzhledem k naplnění úvazu učím už jen český jazyk.

Ve kterém regionu se Vaše škola nachází?

Na východě Čech.

Jak dlouho už učíte?

Na této konkrétní škole pět let a předtím jsem pracovala v obyčejné státní mateřské školce. A byl tam docela rozdíl. Chci to tady říct, protože tam byl rozdíl ve vnímání té mé orientace.

Dobře. Za chvíli se k tomu dostaneme. Nejdříve bych se ale rád zeptal, co Vás vedlo k tomu stát se učitelkou?

Bude to znít jako klišé, ale chtěla jsem být učitelkou od dětství. Hrála jsem si jako malá na školu a dělala jsem si fiktivní seznamy dětí a známkovala jsem si úkoly a tak. Pocházím sice z učitelské rodiny, kde mi to všichni rozmlouvali, že je to nevděčné povolání, že vás nikdo nikdy nedocení, ale já se přesto rozhodla se tomu věnovat. Vystudovala jsem pedagogickou fakultu, pětiletý magisterský obor češtinu-ZSV pro střední školy, což mi umožní učit jak na základní škole, tak na střední.

Jste spokojená jako učitelka?

Jako učitelka v Montessori škole ano a nedovedu si představit, že bych působila na státní základce. Asi bych si na to netroufla, na střední by to bylo jiné.

Směřujete tedy spíše k alternativnímu školství?

Ano. Nemám teda porovnání běžné a alternativní základky, ale mám srovnání s tou mateřskou školkou, kde se to prostě liší, jak ředitelstvím, tak přístupem k dětem a tak...

Vy jste zmínila při naší emailové komunikaci, když jsme domlouvali tento rozhovor, že máte stálou partnerku.

Ano, přímo manželku, jsem v registrovaném partnerství už asi půl roku a v současné době máme miminko.

Znají Vaši partnerku Vaši kolegové?

Ano, znají jí dokonce i děti. Několikrát s námi byla na nějakých akcích, zahradních slavnostech a tak.

Ve kterém věku jste si uvědomila, že jste homosexuálně orientovaná?

V pětadvaceti letech. Měla jsem za sebou dva dlouholeté vztahy s muži, které nefungovaly tak, jak bych asi chtěla. Takže to zjištění bylo dost překvapující pro mě a pro moje okolí samozřejmě taky. Ale jsem ráda, že jsem na to přišla v pětadvaceti, a ne až v padesáti.

Mohla byste blíže popsat, jak to to okolí vzalo? Myslím teď konkrétně rodina?

Paradoxně jsem se nejvíce bála přijetí od prarodičů a ti to paradoxně vzali velmi v pohodě. Největší problém... i když slovo problém není asi vhodné, měla mamka s tím, že jí to trvalo nejdéle. A třeba i po dvou letech měla tendence se ptát, jestli si to nechci rozmyslet, jestli to jen není nějaké hledání se. Stejně tak jsem se bála tatky, ale ten mi rovnou řekl, že je pro něj důležité, abych byla šťastná. Moji manželku má velmi rád a kamarádí spolu. Takže přijetí od rodiny jsem se obávala. Nebylo to, že by skákali radostí dva metry do stropu, ale... byli nám na svatbě, je to dobrý, fungujeme. A ze strany partnerky mě přijali všichni v pohodě, ona se vyoutovala už v pubertě, takže tam to bylo jednoduché. Asi můžete další otázku.

Vy jste nad tím v průběhu puberty nepřemýšlela? Nenapadlo vás to tehdy?

V těch pětadvaceti jsem nad tím takhle zpětně přemýšlela. A měla jsem v pubertě období, kdy jsem sexuálně experimentovala se svojí nejlepší kamarádkou... ale nepřipouštěla jsem si tenkrát tu možnost, že by se mě to mohlo týkat a nebrala jsem to tehdy úplně vážně. Až v dospělosti mi došlo, že to vlastně byly počátky tady toho... ale náznaky tam byly, už v dětství, když jsem si v pěti letech hrála na doktora se sousedkou, ale tomu člověk nepřikládá váhu.

Jak vzpomínáte na svou základní a střední školu?

My jsme se hodně stěhovali, takže to mám hodně roztržité. Nástup na ZŠ považuji za pozitivní, potom přechod na jinou školu nebyl super. Když jsem pak šla na víceleté gymnázium, tak to bylo už zase supr, na tom gymplu to bylo fajn.

Znala jste na základní nebo střední škole někoho, kdo byl homosexuál?

Myslím si, že ne.

Zažila jste na základní nebo střední škole v souvislosti s Vaší orientací nějaké nepříjemné situace?

Myslím, že jsem se s ničím nesetkala, ale vzhledem k tomu, že učím něco jako tu občanku řekněme, tak jsem se dívala do svého sešitu ze střední a objevila jsem tam zápisky z hodin občanky, kde jsme se učili o tom, že homosexualita je odchylka od normálu. Nevím teď, jak to tam bylo přesně pojmenované, ale zarazilo mě to, že to tam bylo prezentováno negativně.

Jak jste se cítila, když jste se to zpětně četla?

Zapadalo mi to do toho mého konceptu, že jak jsem žila tehdy, tak tak je to normální. Nechci říct, že by tady tento jeden zápisek to ve mně nějak upozadil, ale byl to jeden z těch střípků, kdy člověk žije v nalajnovaných kolejích a nehledě na to, že když se nad tím zamyslím zpětně, tak mi to nepřipadalo asi jako úplně jako být homosexuál je super, protože už v době, kdy jsem měla prvního přítele, tak jsem měla kamarádku, se kterou jsme si velmi intenzivně dopisovaly, třeba 2 dopisy týdně, to bylo tak nějak kolem mého 16. roku života a posílali jsme si obrázky a kreslili jsme si srdíčka... ale proč o tom mluvím, že se mě tehdy můj tatínek

zeptal, jestli ta moje kamarádka je lesba. A mě tehdy nenapadlo, že bych já mohla být lesba. A tak jsem se jí na to zeptala a ona se tehdy hrozně urazila. A dneska paradoxně já mám manželku a ona je heterák jak vyšitej. Takže to je zpětně úsměvné takové. Ze strany toho táty mi to přišlo jako vyjádření, že to není normální. Nesetkala jsem se s nějakou velkou brutální homofobií, ale setkávala jsem se s tím, že je to jako odchylka od normálu a tak.

Vy jste říkala, že kolegové v současné práci partnerku znají, jakým způsobem se to ti kolegové dozvěděli o vaší orientaci?

Ode mě. Já jsem o tom otevřeně mluvila vždycky. Tohle je moje přítelkyně a mluvím o tom otevřeně i s dětma. Takže když se ptaly, odpověděla jsem popravdě. Ale nebylo to, že bych si sedla před třídu a řekla: „Jsem homosexuál“, ale když na to přišla řeč, tak jsem dětem řekla, že žiju s holkou. A s kolegy taky tak. Ale hlavně, já, když jsem nastupovala, tak to byla jedna z prvních věcí, co jsem paní ředitelce řekla... možná předbívám nějakou z vašich otázek... ale jak jsem pracovala v té mateřské školce, tak do té jsem nastoupila, když jsem žila s mužem, takže jsem neměla žádný problém. Nicméně během posledního roku v té školce jsem se odhodlala ke dvou zásadním rozhodnutím v životě – opustit přítele, protože jsem si byla jistá, že to mám jinak, ale to období hledání bylo dlouhé... a přiznala jsem to té ředitelce v té školce a potom jsem zásadně změnila úpravu vlasů. A od té doby... to je moje interpretace... že se paní ředitelka připosrala a bylo mi řečeno, že mi nebude prodloužena smlouva. A tak jsem si musela hledat novou práci, a to je ta Montessori škola. Tam jsem řekla, jak to je, má úprava vlasů byla už vidět a to, že jsem na holky byla prostě další informace. Jedna z prvních otázek paní ředitelky byla, jestli se chystám na mateřskou a já, že ne, a pokud někdy jo, tak to bude vědět dopředu, protože jsem na holky. Všichni to tam tak věděli a nikdo to neřešil. Ani žádné problémy jsem neměla. Ve školce ano, že jsem byla odejita. Paní ředitelka se bála, jak by reagovali rodiče.

Jak reagovaly děti, když se to o Vás dozvěděly?

Některé byly překvapené, ale to je asi tak všechno. Některé děti to zjistily až po pár letech, když to byly děti, které to nijak proaktivně nezjišťovaly. Nebo to zjistily až když jsem se vdala. Ale obecně většina dětí to neřeší. Musím teda podotknout, že naše děti jsou hodně kontaktní, tykáme si, probíráme, jak se máme a nejsme anonymní prostředí, tak je to jiné. Takže to, že žiju doma se ženou... všechny děti ji znají jménem, ptají se, jak se má, co naše domácí zvířátka a tak dále. Některé děti to nezajímá, jiné ano a berou to normálně.

Setkal(a) jste se někdy ze strany žáků s nevhodnými narážkami vůči Vaší sexuální orientaci?

Ne. Ze strany dětí ne. A ani obecně v životě ne.

Nebála jste se reakcí rodičů? Jak budou reagovat, když to děti o Vás řeknou doma?

Ve školce jsem se toho bála. Ale tady se toho nebojím. Většina těch rodičů je... jak ro říct... jinak smýšlejících, už jen tím, že dali dítě na alternativní školu. Takže oni sami mají náhled na život jinej, z pohledu většinové společnosti, a z mého pohledu jsou to mnohem tolerantnější lidi k odchylkám od normálu. Ne všichni, ale někteří jsou rodiče dětí, které má problém, takže jejich dítě je jiné a oni tak nemají potřebu nikoho soudit.

Pokud by čistě teoreticky k takovému konfliktu došlo, postavilo by se za Vás vedení?

Ano, jsem o tom přesvědčena.

Myslíte, že je Vaše sexuální orientace při pedagogické praxi něčím přínosná?

Myslím si, že právě v tom rozšiřování pohledů na toleranci. Možná i nějaká osvěta na tomto poli, že když pracuji s dětmi, které jsou už v tom věku objevování sebe sama, myslím si, že to může být pozitivní vzor v tom, že se nemusí bát objevovat sami sebe. A kdyby náhodou někdo tohle o sobě zjistil, tak by jim to mohlo pomoci, že zná mě, a že tady učím a vidí, že homosexuál je člověk jako každý jiný.

Svěřil se vám někdy nějaký žák nebo žákyně, že je homosexuál?

Ne. Ale i když mám tip, akorát on o tom ještě neví (smích).

Může ta Vaše sexuální orientace představovat při pedagogické praxi překážku?

Mohla by na jiné škole. Ale tady ne. Všechno je o lidech a kdybych se dostala do školy, kde je nějaký homofob, tak by to problém byl. Nemyslím si ale, že je to problém instituce, ale těch lidí.

Máte pocit, že je na homosexuální učitele nahlíženo jinak, než na heterosexuální učitele?

Myslím si, že to nesouvisí s tou profesí. Že je to člověk od člověka. Buď vám homosexuálové vadí, nebo jsou vám jedno nebo je máte rád.

Jak to podle Vás asi mají ostatní homosexuální učitelé a učitelky? Znáte někoho takového?

Ano, je to žena, pracuje v mateřské školce a myslím si, že je sebevědomá a nevidí svoji sexualitu jako překážku.

Přála byste si, jako homosexuální učitel/učitelka, aby něco fungovalo jinak?

Vzhledem k tomu, že já s tím u nás ve škole nemám problém, tak ne. Asi všechno funguje, jak potřebuju.

Chcete říct něco na závěr? Co nezaznělo a myslíte si, že je to důležité?

Já si hlavně myslím, že je důležité z té sexuální orientace učitele – za prvé nedělat tabu, není to nic, co by ten učitel měl tajit a když se ho děti na to zeptají, tak by to nemělo být tabu a zároveň aby se z toho nedělala věda. Je to přirozená součást života a nedělá to ze mě ani víc ani míň. Ale jako já jsem hodně otevřená. Jsou lidi, co by o tom takto mluvit nechtěli. Ale já to mám nastavené tak, že naše děti vědí, že se mi narodila dcera, zajímají se, některé děti mi samy od sebe i psaly, gratulovaly... ale možná jsem specifický případ.

Vy jste říkala, že někteří učitelé to fakt tají a neprozrazují... z jakého důvodu si myslíte, že to dělají?

Je to moje domněnka, ale mohou být důvody dva. Strach z negativní reakce, anebo je ten člověk uzavřený a chrání si své soukromí. „Neříkám vám to, protože o tom mluvit nechci“ a nemluvili by o tom, ani kdyby nebyli homosexuálové.

Informant č. 6 – muž, 27 let

Na jakém typu školy učíte a které předměty?

Učím přírodní vědy na státním víceletém gymnáziu ve Středočeském kraji.

Jak dlouho už učíte?

Čtvrtým rokem.

A učil jste předtím na jiných typech škol?

Ne, jenom na tomto gymplu.

Jakou VŠ a obor jste vystudoval?

Vystudoval jsem chemii a biologii na přírodovědecké fakultě.

Chtěl jste se vždycky stát učitelem?

Ne, já jsem chtěl být vždycky lékařem, ale bohužel mi dvakrát nevyšly přijímačky, takže jsem si dal jako zálohu tady tento obor. Já měl k tomu učitelství blízko, protože působím i jako vedoucí skautské organizace u nás ve městě.

Jste spokojený jako učitel?

Velmi.

Povězte mi něco o Vašem partnerském soužití. Máte stálého partnera?

Mám partnera. Ale v registrovaném partnerství nejsme.

Žijete spolu ve společné domácnosti?

Odděleně.

Znáte se s rodinou vašeho partnera?

Ano.

Znají Vaši kolegové Vašeho partnera?

Jak kteří. Někteří se s ním setkali, ale nijak oficiálně. Že nás viděli třeba na společném koncertě a mohli vytušit, že se jedná o mého partnera.

Jak dlouho jste ve vztahu s tímto partnerem?

Rok a půl.

Kdy jste zjistil, že jste homosexuálně orientovaný?

To jsem si uvědomil zhruba... jako tušil jsem to od nějakého dospívání, ale pořád jsem s tím vnitřně bojoval a otevřeně jsem si to přiznal asi až tak ve čtyřicetiletých letech. To jsem se i vyoutoval před rodinou a před známými.

Jak to probíhalo ten coming out?

V rámci rodiny to probíhalo celkem rychle. Protože když jsem se rozhodl, že půjdu touhle cestou, tak jsem to řekl rodičům, které to teda vzalo nejdřív, ale zhruba po těch několika

letech je to lepší, máma je v pohodě, táta to bere... bráchovi a babičkám jsem to ještě řekl a pak už mi bylo jedno, jak se to bude šířit.

Setkal jste se s nějakou negativní reakcí ze strany rodiny?

Vůbec.

Vy jste říkal, že první myšlenka v 16 letech, což odpovídá střední škole. Jak vzpomínáte na svou základní a střední školu?

Spíše pozitivně. Já šel na víceletý gympl, kde jsem měl dvě přítelkyně, po gymplu jsem měl taky přítelkyni, až pak jsem se vyoutoval a nezaznamenal jsem nějaké negativní reakce vůči gayům. Nebo jako padaly tam občas nějaké hlášky, ale spíše to bylo ve stylu popichování, což mi vůbec nevadilo a nebral to tam ani nikdo jako šikanu.

Takže klima na vaší ZŠ a SŠ vůči LGBT+ lidem bylo spíše pozitivní?

Ano, řekl bych, že jo.

Vědí Vaši kolegové v práci, že jste homosexuál?

Myslím, že to tuší. Nebo alespoň někteří. Já jsem to veřejně neoznamoval, ale netajím se s tím a občas s partnerem chodíme ven mezi lidi... teda dokud to bylo možné... tak jsem se potkával s kolegy. Nevím, jestli to tuší všichni, ale polovina určitě.

Ale explicitně jste jim to neřekl?

Ne... teda celkem třem kolegům jsem to řekl osobně, ale ty považuju spíše za přátele než za kolegy.

Ví to vedení školy? O Vaší orientaci?

Myslím, že to tuší.

Setkal jste se s nějakou formou urážek nebo problémů ze stran kolegů nebo vedení školy?

Ne, vůbec ne. Nic takového nevnímám. Jednou teda, když jsem měl na poradě problém s tím, že jsem dal na pololetí dvě pětky, tak pan ředitel na mě lehce vyjel, abych si neléčil komplexy na žácích. Nevím sice, jak to myslel, ale tuším, že to mohlo směřovat tímto směrem. Ale to jsme si pak vyříkali... ale stále nevím. My jsme se bavili o tom totiž obecně o nějakých komplexech, ale já si myslím, že on to o mně věděl a myslel si, že může pramenit to negativní známkování z toho, že se potýkám se svou sexuální identitou, a že se to odráží na žácích. Ale opravdu nevím, jestli si to skutečně myslel.

Část kolegů to tedy tuší. Kdybyste to řekl zbytku, způsobilo by to problém?

Myslím, že ne.

Z jakého důvodu to ostatní kolegové nevědí?

Já nemám potřebu to říkat nikomu. Já to řekl lidem, kterým jsem chtěl a pak si to tak plyne. Tady na maloměstě se drby šíří rychle, takže i mnoho obyvatel našeho města to o mně tuší a mi je to jedno.

Máte homosexuálního kolegu nebo kolegyni?

Mám kolegu.

A ví tento kolega o Vaší orientaci?

Ano, ví.

Za jakých okolností se to dozvěděl?

On je to spolužák z vysoké a vlastně už z gymnázia, takže my jsme takoví souputníci, ale já jsem mu to řekl, když jsme se vraceli z nějakého večírku z Prahy v metru.

Víte o nějakém problému, se kterým se Váš kolega setkal, kvůli jeho orientaci?

Nevím. On není vyoutovaný veřejně, takže ani nevím, jestli se to o něm tuší nebo ví.

Vědí Vaši žáci, že jste homosexuál?

Jak kteří. Mám informace, že z vyšších ročníků to vědí, myslím si, že i z nižších. Jednou se mi stalo, že v tercii, to je vlastně základní škola, brali jsme vývoj člověka a tam je to „Homo Sapiens“ a jeden žák zvedl ruku a zeptal se: „Pane učiteli, aniž bych se Vás chtěl dotknout, nevíte, jestli výraz homo sapiens souvisí s homosexualitou?“ Tak jsem odpověděl s klidem, že nevím a dál jsme to neřešili.

Vy jste řekl, že máte informaci... jak se k vám ta informace dostala?

Dostala se ke mně tak, že se přes Skauta znám s lidmi, kteří studují v závěrečném ročníku.

Jak to uniklo k těm žákům? Vy jste říkal, že jste jim to explicitně neříkal.

Neříkal, ale já se tím netajím, jak jsem říkal, takže jsem třeba na Instagram přidával fotky s přítelem a takže si to možná nějak domysleli.

A žáci vás sledují na Instagramu?

Sledují.

Svěřil se vám někdy žák, že je homosexuál?

Nesvěřil.

Vědí o Vaší orientaci rodiče Vašich žáků?

Tak to netuším. A ani si nedovolím tipnout. Možná jo, protože s některýma rodičema se vídám i mimo pracovní poměr, ale nevím.

Myslíte, že je Vaše sexuální orientace při pedagogické praxi něčím přínosná? Nebo naopak pro Vás představuje určitou překážku?

Nevím, jestli je to mojí sexuální orientací, ale obecně nemám vůbec problém mluvit o takových těch ožehavých tématech, jako je pohlavní soustava, sledování porna, antikoncepce, pohlavní choroby, tomu se snažím ve škole docela věnovat, a přijde mi, že to, čím jsem si prošel, tak můžu o tom otevřeně mluvit. Ne, že bych říkal svoje zážitky, ale dokážu o těchto tématech volně mluvit. Zároveň si myslím, že homosexuálové mají obecně empatictější vztah

ke svému okolí, alespoň podle toho, co můžu pozorovat kolem sebe, což se v učitelské praxi hodí.

A nějaká překážka?

Jako teoreticky by to byla překážka, pokud by se někdo rozhodl mě v tom vykoupat a dát mi to sežrat. Ale musím klepat, ještě se mi to nestalo a myslím si, že dnešní mládež je nastavená tak, že by to byla spíše výjimka než pravidlo.

Máte pocit, že je na homosexuální učitele nahlíženo jinak, než na heterosexuální učitele?

Pokud bych to bral ze své zkušenosti, jako když jsem to říkal rodičům nebo babičkám, tak všichni zmínili „abys neměl problémy ve škole, a co rodiče žáků a dětí ve Skautu tomu budou říkat...“ a já říkám: „Hele já nejsem pedofil, jsem homosexuál“, takže by neměl být problém.

A byl problém ve skautu?

Ne. Já to tam řekl nejbližšímu vedení a kamarádům. Jestli to vědí starší kluci, nevím. Neřešilo se to.

Jak to podle Vás asi mají ostatní homosexuální učitelé a učitelky? Znáte někoho takového?

Znám. Já si teď rychle vzpomenu na dva homosexuální učitele, které znám. A zase s jedním se neznám tak dobře, abych tušil, jestli má problémy a ten druhý, ten myslím, že problémy nemá.

Přál(a) byste si, jako homosexuální učitel/učitelka, aby něco fungovalo jinak?

Ne. Ale to bude asi tím, že jsem se s problémy nesešel.

Chcete říct něco na závěr?

Nic mě nenapadá.

Informant č. 7 – žena, 28 let

Začneme základními informacemi o Vás. Na jakém typu školy učíte a které předměty?

Učím na základní škole, tělocvik, výtvarku, občanskou výchovu a potom naše týmové hodiny, což jsou v podstatě třídnické hodiny, protože jsem třídní.

Státní nebo soukromá škola?

Státní.

Ve kterém regionu se Vaše škola nachází?

V Praze.

Jak staré děti učíte?

Většinu toho učím na druhé stupni, ale mám i pár hodin v páté třídě, učila jsem i ve čtvrté, ale to proto, protože bylo potřeba vzít něco dlouhodobě na záskok za kolegy.

Jak dlouho už učíte?

Krátce, teď to bude rok a půl.

Učila jste předtím jinde? Na jiném typu školy?

Ne. Zatím ještě ne. Předtím jsem ještě stále studovala.

Jakou VŠ a obor jste vystudovala?

Vystudovala jsem výchovu ke zdraví a tělocvik. A zatím mám jenom bakaláře. Na pedagogické fakultě.

Studujete teď tedy navazující magisterské studium?

Byla jsem teď zapsána, ale vzhledem k tomu, že to bylo denní studium, tak to budu opouštět a budu se přihlašovat na dálkové studium.

Chtěla jste se vždycky stát učitelkou nebo jste k tomu dostala nějak jinak?

Nikdy. Co si pamatuji, tak jsem vždycky na začátku, když jsem byla menší říkala, že nikdy nebudu učitelka. A v průběhu let na gymnáziu jsem si nebyla úplně jistá, jakým směrem se bude ubírat můj budoucí život. Ale čím dýl jsem tam byla, tím víc, co se týče sportu a pohybu, mě to víc bavilo a o to víc mě to táhlo někam, kde se tomu budu moct věnovat. A přihlásila jsem se na pedagogickou školu s tím, že do budoucna uvidím, jak to dopadne. A v průběhu toho studia jsem pak dělala trenérku ve fitness. A ta škola, a to učení, mě začalo táhnout víc a víc. A za tu dobu, co jsem teď v praxi musím říct, že mě to baví, vidím v tom smysl a ráda bych u toho do budoucna zůstala.

Ten zápal tedy přišel až na vysoké?

Ano, původně jsem tam šla s tím, že jsem si nebyla jistá, co budu dělat do budoucna a chtěla jsem to zkusit, že by to mohl být nějaký směr. A kdyžtak si k tomu vzdělání prostě přiberu něco jiného nebo půjdu jiným směrem. A až na VŠ mě ta praxe a povolání začalo táhnout. Takže jsem teď absolutně spokojená.

Povězte mi prosím něco o Vašem partnerském soužití. Máte v současné době stálou partnerku?

Ano, mám stálou partnerku, jsme spolu už šest roků a v létě, pokud to opatření dovolí, tak máme v plánu svatbu. Vzhledem k tomu, že se nechceme registrovat, chceme se vzít, tak budeme mít svatbu a až to půjde, tak půjdeme na úřad.

Ted' možná jen abych se v tom zorientoval... nepůjde teda o registrované partnerství, ale bude to jen tak jako svatba? Nebo jako svatba ale defacto registrované partnerství?

Vzhledem k tomu, že moje partnerka byla v pěstounské péči, a protože ještě studuje, tak má vzhledem ke studiu nárok na nějaký příspěvek. A my, kdybychom se registrovaly, tak ztrácí na tento příspěvek nárok. Takže svatbu máme naplánovanou. Kdybychom se mohly normálně vzít, tak bychom se vzali. Ale vzhledem k tomu, že v Česku stále není možné mít svatbu mezi partnery stejného pohlaví, tak to prostě svatbu máme naplánovanou tak, jak máme, takže tam bude to všechno okolo.

Kdyby se schválilo manželství pro všechny, tak pak půjdete jen na ten úřad?

Ano. Vzhledem k tomu, že pro nás to, co budeme mít teď, bude svatba jako taková, tak ten podpis bude potom jen formalita. Ale primárně, vzhledem k tomu, jaká je situace, tak čekáme na to, že se to v nějaké budoucí době schválí.

Žijete spolu ve společné domácnosti?

Ano, už přes tři roky.

Vaše rodiny znají navzájem?

Ano. Přesně tak. Sice se naše rodiny moc nepotkávají, protože obě rodiny bydlí na opačných koncích republiky, ale známe se všichni, měli jsme štěstí, co se týče těch rodin, takže zázemí doma máme obě úplně skvělé a máme skvělé rodiče.

Znají Vaši partnerku Vaši kolegové v práci?

Někteří. Vzhledem k tomu, že momentálně jsem na té škole relativně krátce, vidělo jí jenom pár kolegů, ale slyšelo o ní už více kolegů.

Já se k těm kolegům ještě za chvíli vrátím. Ještě by mě ale zajímalo, kdy jste zjistila, že jste homosexuálně orientovaná?

Když nad tím vždycky tak přemýšlím, tak jsem to věděla vždycky. Jenže když je člověk menší, tak za těmi věcmi nehledá sexuální kontext, takže to takto nebere. Ale okolo té osmé, deváté třídy, takže to mi bylo tak 13–14 let a věděla jsem, že něco bude jinak. Ale vím, že to tam bylo vždycky, jen prostě do té doby to člověk nějak nevnímá. Ale větší uvědomění až v té pubertě bylo.

A coming out? To bylo taky v této době?

Co se týče kamarádů, tak ti to věděli dřív. Tam taková ta nejbližší skupina kamarádů to věděli... jsem se s nimi bavila o tom celou dobu, takže tam jsem neměla žádný strach. tam jsem to neřešila, prostě jsem se bavila, kdo se mi líbí. Okolo 15. roku to vědělo moje široké okolí a rodina to ví od mých šestnácti.

Vy jste říkala, že jste nad tím začala více přemýšlet v těch 13 letech na ZŠ. Jak vzpomínáte na vaši ZŠ? Setkala jste se na ZŠ s nějakými negativními postoji vůči LGBT+ lidem?

Já musím říct, že vzhledem k mé nej kamarádce, která si tímhle prošla o něco dříve než já, tak jsem jako měla někoho v okolí, kdo byl stejně orientovaný jako já nebo kdo to měl stejně. Takže to bylo snazší, ale co se týče okolí, tak na základce to ještě tolik ještě neřešilo. Co si pamatuju, tak až na střední jsem občas slyšela nějaké komentáře, ale ty komentáře nebyly nějak hrozné. A upřímně já jsem to neposlouchala, mi bylo celkem jedno, co si myslí ostatní. Ale fakt to nikdy nebylo tak hrozný. Neřešila jsem to tehdy. Většinou to nebyli lidi, co mi nebyli blízcí, takže mi to bylo šumák.

Můžete to prosím trochu rozvést?

Co si živě pamatuji právě ze střední školy z gymplu, tak to byly komentáře během hodin plavání nebo při tělocviku, jestli se jim líbí, co vidím, když se převlíkaly a tak... A támhle té bys nechtěla dát pusku a takové. Nebylo to pro mě nic hrozného a myslím si, že jsem v tomhle měla ještě relativně štěstí, že to nebylo nic extra nepříjemného. Takže komentáře, jestli se mi líbí ta nebo ta a primárně to bylo v šatnách.

Měla jste pocit, že to bylo spíše ze zvědavosti nebo vám tu orientaci předhazovali?

Upřímně... spíše mi to u některých připadalo, jako víc o nich než o mně. Jako Já jsem tak hezká, tak se ti musím líbit. Takže spíše mi to od těch lidí i vzhledem k jejich povaze přišlo víc než o nich. A ke klukům by si tohle... ne nedovolily, ale nenapadlo by je to. Ale tohle bylo něco jiného, tak to pro ně bylo možná snazší.

Jak jste na to reagovala, když to někdo řekl?

Byly doby, kdy jsem to ignorovala. Pak jsem říkala „Ty se mi fakt nelíbíš“ a spíš jsem se snažila to sama zlehčovat a říct jim, že to není vhodný a že to tak není a jestli si myslí, že to tak je, tak je to v jejich hlavě. Ale nikdy jsem na ně nebyla hrubá, protože jsem si to osobně nijak nebrala. Většinou jsem to odbyla

A zažila jste naopak pozitivní a přijímající situace?

My jsme byli velmi zvláštní ročník, protože z devadesáti lidí, co nás bylo v ročníku, tak nás tam bylo asi deset jinak orientovaní, takže jsme byli takový teplý ročník. Znali jsme se mezi sebou, věděli to ti lidi o sobě a většina těch lidí byla úplně v pohodě a neměli s tím problém. Spíše třeba, co se týče tady toho pozitivnějšího, tak to jsem pak měla zážitky třeba z vysoké. Tam jsem měla kamarádku, která byla věřící a nebyla úplně v okruhu lidí, se kterými jsem se já od začátku bavila. Tím pádem, že jsem homosexuál, se dozvěděla asi až po čtyřech měsících a říkala mi, že když ona byla na základce, tak na to měla velmi striktní a negativní názor, a že celou dobu se o tom hádala s třídní učitelkou, že je to špatně, že půjdeme do pekla. Pak poznala mě a tím, že to o mně nevěděla, tak zjistila, že jsem úplně v pohodě normální člověk a to, že se se mnou potkala a že mě zná, tak jí strašně změnilo pohled celkově na naši komunitu. A shodou okolností je to člověk, díky kterému jsem se dostala na tu školu, kde teď učím.

Přejdeme k Vašemu pracovnímu prostředí. Vědí Vaši kolegové o Vaší orientaci?

Většina kolegů ano. Nikdy jsem to neskrývala, takže pokud se řešilo cokoli z soukromí, tak jsem automaticky mluvila o partnerce. Takže většina to ví. Těm, kterým jsem to neřekla, tak už to stejně asi taky ví. A protože jsem věděla, když jsem nastupovala, že tam jsou dva kolegové, kteří jsou homosexuální, takže co se týče kolektivu učitelů, tak jsou v pohodě.

Vyplynulo to tedy z řeči?

Přesně tak. Opravdu při hovoru. Co se týče vedení a školy, tak to není problém a já tím pádem ani neměla potřebu to vyloženě řešit s vedením. Ale pokud bych si nebyla jistá, jak se k tomu vedení té školy staví, tak bych to určitě řešila. Nechtěl abych, aby to do budoucna byl problém,

A ptala jste se na to?

Ne, protože jsem měla informace od té spolužačky, co tam pracovala, že by to neměl být problém. S tím, že pokud by byl jakýkoliv problém a cokoli by se řešilo, tak bych to otevřeně řešila. Ale myslím, že vedení to určitě ví.

Zažila jste nějaké negativní reakce ze strany kolegů?

Ne negativní, spíše tím, že byli překvapeni. A u některých starších kolegyň jsem viděla, že to úplně není téma, o kterém by se bavily nebo by se do toho chtěly zapojit. Ne, že by na to měly komentáře, ale spíše je to zaskočilo a úplně to není věc, kterou by rády probíraly. Neřešily to a bylo to na nich poznat, že je to právě z tohoto důvodu. Že se o tom nechtějí bavit. Neřekla bych, že by jim to bylo nepříjemné... ale když jsme byli ve větší skupince učitelů a bylo tam víc lidí, tak po nějakém takovém rozhovoru nebo když jsem se bavila o partnerce, tak od rozhovoru ustoupily a bavily se jinde. Ale bylo vidět, že je to na popud toho, co jsem řekla.

Máte tedy pocit, že na vás nahlíží skrz prsty?

Spíše to beru tak, že to není téma, o kterém se chtějí bavit, protože na to mají třeba negativní názor, ale nechtějí ty lidi odsuzovat, a tak raději ustoupí a odejdou pryč.

Vy jste říkala, že máte homosexuální kolegy. Jak jste se to o nich dozvěděla?

U jednoho z kolegů jsem to poznala. Takže tam to nebylo o tom, že bych se to dozvěděla, ale prostě jsem to poznala a při nějaké naší interakci to bylo jasné hned. O druhém kolegovi jsem se to dozvěděla náhodou, a to bylo při společné akci učitelů, když jsme byli v restauraci a bavili jsme se tam a on se otevřeně bavil o příteli a tímhle způsobem jsem to právě zjistila o něm. Při běžném hovoru. Ale nebylo to stylem: „Ahoj, já jsem teplá“. „Ahoj, já taky“.

Víte o nějakém problému, se kterým se Vaši kolegové setkali, kvůli sexuální orientaci?

Co já vím, tak o jednom z kolegů to žáci nevědí. Alespoň podle toho, co jsme se bavili společně. Protože on si hodně, co se týče žáků, tak si chrání své soukromí. Ví, že kolegové to určitě ví, protože se registroval a od vedení dostal dárek. Ale myslím si, že úplně problém neměl. A druhý kolega učí právě na prvním stupni a tam to ty děti nějak neřeší a ani nevím, jak moc to vědí a nevědí. Takže zatímco jsem se bavila, tak jsem se s problémem jako takovým nesetkala.

Vědí Vaši žáci o Vaší orientaci?

Moji žáci moje třída to ví určitě. A když to ví moje třída, tak to bude určitě vědět i zbytek školy. A nebylo to opět o tom, že jsem si s žáky sedla a bavila se o tom otevřeně. Pokud by se mě na to zeptali, tak bych neměla problém s nimi mluvit. Teď jsou to osmáci, a to už je ten věk, kdy se na tyto věci vyptávají. Ale zatím se mě na to neptali. Ale vím, že asi po nějakých třech měsících to zjistili pravděpodobně z mých sociálních sítí. A bylo vidět na nich od té doby, co to asi zjistili, se v mé třídě začalo objevovat mnohem více duhového oblečení a doplňků, což mě velmi potěšilo. A od jednoho homo kolegy jsem se dozvěděla, že mu přijde jako super, že se o tom s mojí třídou otevřeně bavím, načež jsem mu řekla, že jsem se s nimi o tom zatím nebavila. A on, že se ho na to ptali, jestli ví, že jejich paní učitelka má přítelkyni. Takže mí žáci to ví, ale nepřišli za mnou s tím. Ale část mé třídy, část holek, jsem měla na předmět umění a tam na to řeč přišla a zatím to byly takové pozitivní komentáře a odezvy... spíš od nich jsem slyšela, že je to zajímavé, že na to přišli, ale že úplně nevěděli, jak o tom mluvit a báli se na to zeptat a nevěděli, jak se na to zeptat a když jsme se o tom bavili, tak pár otázek měly, ale bylo to pozitivní, žádné nepříjemné otázky.

Takže kromě tohoto sondaovali mezi kolegy a na sítích?

No spíše se chtěli kolegové pochlubit s tím, co zjistili. Ale vzhledem k tomu, že já jsem hodně otevřená, co se týče mojí orientace, takže z tohoto důvodu... já tam na ty soc sítě moc toho nedávám, ale ty věci, to tam mám, tak nemám zavřený a potom i mezi okolím jsem hodně otevřená. Já to otevřeně říkám a kdyby se mě na to žáci zeptali přímo, tak bych neměla problém to říct.

Ví o Vaší orientaci rodiče žáků?

Upřímně jsem nad tím několikrát přemýšlela. A vůbec netuším, jestli to ti žáci doma řeší a neřeší. Myslím si, že je možné, že někteří to vědí, ale nejsem si tím úplně jistá, protože se ke mně tato informace ještě nedostala... a ani se ke mně nedostala žádná pozitivní ani negativní reakce ze strany rodičů. Ony nebyly ani moc třídní schůzky, když je pandemie, ale pokud to rodiče ví, tak buď problém neměli nebo to neřešili. Ale nejvíc jsem řešila tohle ještě když jsem byla na škole, tak s kolegyní jsem to řešila, protože tím, že učím tělocvik, tak je to takové ošemetné, primární věc byla, kterou ona mi sdělila, tak je důležité mít podporu vedení, protože pokud by nastal problém a vedení by za mnou nestálo, tak je to průšvih. A co se týče tělocviku, tak i dávám pozor na různé věci, aby z toho opravdu problém nebyl. A protože jsem dělala i fitness pro ženy, tak jsem si z toho přinesla určitou praxi, abych jako někoho nepřivedla do rozpaků nebo aby nenastaly nějaké nevhodné situace. Takže když jsou holky v šatně, tak tam nechodím, ťukám, a když něco potřebuji, tak se snažím, aby to nevyznělo špatně, protože nechci, aby tento problém nastal.

A pokud by nastal, postavilo by se za Vás to vedení?

Myslím si, že ano. Vzhledem k tomu, že tady ty věci se na naší škole celkem ví a co jsem se i bavila s kolegy, tak určitě ano a že by to neměl být problém.

Myslíte, že je Vaše sexuální orientace při pedagogické praxi něčím přínosná? Nebo naopak pro Vás představuje určitou překážku?

Myslím si, že pro někoho je to obojí. Ale je rozhodně přínos, pokud to žáci vědí, protože je to přínosné pro ty žáky, kteří jsou na tom podobně. A taky... to nemusí být ale kvůli mojí orientaci, ale já jsem velmi otevřený člověk a co se týče mojí profese, tak je naopak ku

prospěchu to, že jsem dost tolerantní vůči všemu, takže nemám pak takový problém třeba s odsuzováním, což by u toho učitele měl být základ, takže v těchto věcech to pozitivní být může. Stejně jako to, že kdyby žáci cokoliv potřebovali, tak za mnou mohou přijít. Trochu překážka by byl právě ten problém ze strany rodičů, že by jim ta orientace vadila. Ale nesetkala jsem se s ničím takovým zatím ale za mě převažují rozhodně pozitiva.

A stalo se Vám, že se vám někdy nějaký žák vyoutoval?

Přímo ne, ale tak na konci školního roku, když jsme měli sezení v tělocvičně, a protože byl zákaz cvičení, tak byli žáci rozskupinkováni a seděla jsem s jednou skupinkou žáků z mé třídy a otevřeně jsme se tam bavili o nějakých věcech a padla tam řeč právě, co se týče, kdo má jaký zlozvyk a kdo by s kým mohl žít a kdo nemohl. A jedna z žákyň řekla, že u některých věcí si nedokáže představit, že by vůbec měla žít s mužem nebo s takovým... zmiňovala myslím nějakého strýce, ale říkala, že s nějakou kamarádkou by klidně žila. Ale z toho, co říkala a jak to říkala mi bylo jasné, že to jako kamarádku rozhodně nemyslela. A taky vidím z její strany, že cokoliv se řeší, tak je ke mně hodně otevřená. Za mnou s tím zatím nepřišla, ale myslím, že je to jen otázka času.

Máte pocit, že je na homosexuální učitele nahlíženo jinak, než na heterosexuální učitele?

Nesetkala jsem se s negativní reakcí, ale myslím si, že je to spíše o tom, jak se na homosexuály nahlíží obecně. Že to není o té profesi. Stejně tak by někdo mohl mít problém, že učitel učí žákyně tělocvik, tak by někdo mohl mít problém, že já učím žákyně tělocvik. Pokud s tím někdo má problém, tak to není proto, že jsem učitelka, ale že jsem homosexuál obecně.

Jak to podle Vás asi mají ostatní homosexuální učitelé a učitelky? Znáte někoho takového, třeba z jiných škol?

Nikdo z mých známých homosexuálů není učitel. Ale přemýšlím, jestli vím o někom... vím o dvou. Ale to jsou spíše... nejsou to vyloženě kamarádi, ale spíše známí nebo někdo o kom vím, ale jsou úplně z jiné části republiky. Vzhledem k tomu, že z Prahy moc učitelů neznám, tak vím jen, jak je to na mé škole, ale ne jinde,

Přála byste si jako homosexuální učitelka, aby něco fungovalo jinak?

Myslím si, že velmi záleží na tom vedení a na tom celkovém přístupu školy a toho vedení. Pokud vedení to bere tak, jak to je, stejně tak kolegové, tak si myslím, že... nevidím tady žádný problém, ale možná je to tím, že jsem v instituci, kde to problém není. Že kdybych byla na jiné škole, tak bych to viděla možná jinak.

Chcete říct něco na závěr, co třeba nezaznělo a považujete to za důležité?

Co se týče mého osobního názoru, tak chápu, že někde to může být problematické, že s některými žáky to může být problematické, potažmo s jejich rodiči. Ale rozhodně vidím přínos v tom mluvit žáky o těchto věcech otevřeně právě protože pro spoustu z nich to může být uvolňující nebo že to nebudou brát jako nějaké zakázané téma, o čem by se mluvit nemělo nebo je to špatné. Ale v té chvíli, když se o věci otevřeně mluví, tak to člověk přijme, zvykne si na to víc a co se týče orientace a těchto věcí, tak by se o tom mělo ve škole otevřeně mluvit, protože pokud žáci nemají rodiče, kteří na to mají pozitivní názor, tak to neznamená, že si ten

žák ten pozitivní názor nemůže vytvořit. Ale musí to slyšet někde jinde. A aby ta společnost byla tolerantnější, tak je ta otevřenost důležitá.

Nebude mít ale pak stejně ta rodina rozhodující slovo nakonec?

To možné je. Ale už mám zkušenost s tím, že kdo má ze svého přesvědčení negativní názor, tak i tento názor se může změnit. A ten vliv té rodiny je úplně největší, ale ti lidé, když budou vyrůstat, tak se jim bude formovat svůj názor a myslím si, že ten učitel to může v této části částečně ovlivnit. I kdyby jen to, že je člověk otevřený, by mělo změnit názor dvou dětí, tak je to super. A že to za to stojí.

Informant č. 8 – muž, 46,

Začneme základními informacemi o Vás. Na jakém typu školy učíte a jaké předměty?

Učím na dvou školách, na základní škole v místě mého bydliště na severu Čech, kde mám většinu úvazku, učím anglický a německý jazyk a pak mám malou část úvazku na gymnáziu, kde učím angličtinu.

Na ZŠ učíte angličtinu na druhém stupni? Nebo i na prvním?

Letos jen na druhém.

Jak dlouho učíte?

Už dvacet dva let. Měl jsem tam asi 4 roky přestávku, byl jsem v cizině.

Učíte stále na stejném typu školy?

Učil jsem dlouho souběžně v soukromém sektoru, po firmách, manažery, firemní kurzy. Učil jsem maturanty, ve školách, na prvním stupni... takže vlastně všechny tři vzdělávací stupně.

Na současných učíte školách jak dlouho?

Na té základce jsem čtyři roky, ale to proto, protože jsem se přestěhoval, předtím na základce jsem byl dvanáct let. A na tom gymplu jsem dva roky.

Jakou VŠ a obor jste vystudoval?

Učitelství angličtiny jednooborové. Na pedagogické fakultě.

Chtěl jste se vždycky stát učitelem?

Už jako malý jsem koukal po učitelce a říkal jsem si, že bych to dělal líp. Takže už od mala. I když se nás ptali, čím chceme být, tak jsem řekl, že učitelem. Ale měnilo se to, občas jsem odešel do soukromého sektoru a pak jsem se zase vrátil.

Jste spokojený jako učitel?

To záleží jak v čem. Práce mě baví, ale třeba nejsem spokojen s vedením, protože jsem byl zvyklý na něco jiného a ze současného vedení jsem trochu frustrovaný. Ve školství celkově mi pár věcí vadí... s prací jsem spokojený ale ten systém mi vadí.

Povězte mi něco o Vašem partnerském soužití. Máte v současné době stálého partnera?

V současné době ano. Asi ano. Rodí se nový vztah, takhle.

Žijete spolu ve společné domácnosti?

Žil jsem s bývalým partnerem. Ale teď ne.

Znáte rodinu vašeho nového partnera?

Ještě ne. Ani on nezná moji.

Znají kolegové Vašeho současného partnera. Nebo znali i bývalého partnera?

Bývalého znali.

Kdy jste si uvědomil, že jste homosexuálně orientovaný?

Jako pochyby jsem měl hrozně dlouho a trvalo mi to hrozně dlouho, ale bylo to tak v šestadvaceti, když jsem si byl jistý.

Ty pochyby se objevily, ve kterém věku?

Hned v pubertě v šestnácti, ale já jsem byl takový... asi i sexuálně opožděný a nevyzrálý strašně dlouho.

Coming out proběhl tedy až ve 26 letech?

Ano

Za jakých okolností proběhl?

Stalo se to, když jsem se v těch 26 poprvé zamiloval a pak jsem hned věděl, že určitě gay budu. Začal jsem chodit s klukem a nějak jsem to neřešil a máma se to dozvěděla od někoho jiného asi a zeptala se, jestli chodím s klukem, já že jo a že čeká na mě před barákem a ona at' jde nahoru a bylo to hned.

Nemáte tušení, od koho se to dozvěděla?

To mě nikdy nenapadlo se zeptat.

Setkal jste se s negativními reakcemi ze strany někoho z rodiny?

Ne, nikdy.

Jak vzpomínáte na svou ZŠ a SŠ? Zažil(a) jste na základní nebo střední škole v souvislosti s Vaší orientací nějaké nepříjemné situace?

Ano. Ten, kdo měl trochu náznaky, že je gay nebo s nimi sympatizoval, tak byl okamžitě outsider a terčem posměchu po všech stránkách. Byl vyloučen, mezi klukama... s těma se nešlo ani popovídat. A to, že jsem se bavil víc s holkama tam hrálo taky roli.

A byl tam někdo otevřeně gay nebo ten terč byl fakt jen ten, kdo nějak sympatizoval s homosexuálními lidmi nebo se o něm proslýchalo, že může být gay?

Otevřený nikdo nebyl. Tím terčem byl opravdu vždycky někdo, o kom se proslýchalo, že by mohl být homosexuál. Nebo stačilo, že se bavil s holkama. Nebo že se mu líbila hudební skupina, která byla podezřelá. Nebo se zastal někoho, kdo se nevysmíval takovému člověku... nebo jsem já třeba nehrál fotbal. Už jen to, že jsem nehrál fotbal, nebylo normální. Někteří kluci, co ho neměli rádi předstírali, že ho mají rádi.

A co přesně tihle agresoři potom dělali? Vůči těm obětem?

Fyzické útoky ne. Spíše verbální. Zesměšňovali pořád, když se něco domlouvalo, tak se to tomu člověku neřeklo. Člověk prostě nebyl součástí těch jejich partiček.

Na střední škole to probíralo jak?

To jsem právě teď říkal, já jsem to vzal při jednom. Ale na základní škole se to tolik neřešilo, to začalo a myslím, že tehdy ani nikoho nenapadlo, že toto existuje. Ale to, o čem jsem mluvil před chvílí bylo na té střední.

Učitelé to s vámi nějak řešili? Tato témata ohledně sexuality?

Až na vysoké škole v rámci nějakého předmětu.

Takže ani v rámci občanky nebo rodinné výchovy o tom nepadla zmínka.

Ne.

Vědí Vaši kolegové o Vaší orientaci?

Ano.

Za jakých okolností se to dozvěděli?

Já jsem se sem přestěhoval a dojížděl jsem do předchozí školy, což bylo dlouho, přes hodinu autem. A jelikož jsem nikdy nebydlel na vesnici, tak ti lidi si o mně zjistili všechno a když jsem nastoupil do té školy, tak už o tom sami mluvili a přijali to perfektně. Mi přišlo, že byli šťastní, že mají někoho takového v kolektivu, že se s tím konečně můžou konfrontovat.

Bylo to pro Vás překvapení?

Bylo. Velké.

Takže jste nevnímal, že by to mohl být do budoucna problém?

Ne. Protože já, co jsem měl toho přítele tehdy, tak on neřešil, že je třeba se nějak skrývat. Takže mě držel za ruku na veřejnosti a tak. Já naopak to neměl potřebu úplně cpát. A viděl jsem, že jemu to dělá dobře a že je šťastný, tak jsem to začal dělat taky a od té doby jsem si na to nějak zvyknul a asi si nedokážu představit teď, že bych to skrýval.

Setkal jste se s nějakou formou urážek nebo problémů ze stran kolegů nebo vedení školy?

Ne.

Je někdo z Vašich kolegů homosexuál?

Na předchozí škole jsem měl ředitele. Ale to jsem se dozvěděl až po odchodu z té školy. A na současné škole není nikdo.

Jak jste se to dozvěděl o tom řediteli té bývalé školy?

Od jednoho kamaráda, který s ním něco měl.

Víte o nějakém problému, který tento ředitel měl kvůli sexuální orientaci?

On se skrýval, protože byl ženatý. A s manželkou měl takový zvláštní vztah, on chodil pravidelně na zálety, pokaždé s někým jiným... prý těm klukům říkal, že je veřejná osoba, že nechce, aby se to vědělo.

Vědí Vaši žáci o Vaší orientaci?

Ano.

Za jakých okolností se to dozvěděli?

Jsmo na vesnici, takže si to všichni řekli mezi sebou. Asi od rodičů se to dozvěděli.

Vy tedy znáte i jejich rodiče?

Ano. Ne všechny samozřejmě, ale většinu ano.

Vrátím se ještě k žákům... Setkal jste se někdy ze strany žáků s nevhodnými narážkami vůči Vaší sexuální orientaci?

Stalo se mi... ale bylo to nedávno při online výuce, něco jsem si vyřizoval s jedním žákem, že nepracuje a on, jak se cítil v pasti, tak chtěl žalovat na někoho a poslal mi screen debaty ve třídním chatu, kdy nadávali na mně a jeden tam napsal „buzerant zasranej“ nebo něco tady v tom stylu. Ale myslím si, že to bylo myšleno jako kdyby řekl třeba „debil“ nebo tak. A potom ještě jedna reakce. Protože na tu základku chodila moje neteř, kterou jsem měl v pěstounské péči, byla tam jen v 8. a 9. třídě, ještě jsem jí i učil na angličtinu a ona, když měla problémy se spolužáky a oni jí začali nadávat do rodiny a naváželi se i do mé orientace a ona se musela nějak bránit. Ale to беру taky tak, že si chtěli jen něco dokázat.

A naopak nějaké pozitivní reakce?

Ano. Oni třeba... někdy se stává, že o tom chtějí v hodině mluvit, protože nemají sami jistotu o svojí orientaci, a ještě to řeknou před třídou, což je pro mě nevídaná věc. Ale mi je to nekonformní se s nimi bavit o těchto věcech, protože si myslím, že jsme na tenkém ledu a oni, kdyby to potom rozebírali doma... myslím si, že to nepatří do školy a neměl bych se o tom bavit se žáky. Leda okrajově. A kdybych mohl, tak ani nevím, jestli bych chtěl a jestli bych to uměl.

Kdyby se ptali, jestli jste homosexuál, odpověděl byste jim narovinu?

Ano, už se i ptali... to jo.

Vedl byste o tom ve třídě nějakou větší diskusi?

Kdyby se ptali, tak jim odpovím. Jednou se mě zeptali, nevím teda v jaké souvislosti, ale něco o tancování a já jsem říkal, že jsem na taneční nechodil a oni se smáli a říkali, že jsem asi nesehnal partnera na tancování a já na něj koukal a říkal, že se mi ani nelíbí, když dva kluci tancují tady ty latinskoamerické tance a tak. Že je to dělaný pro muže a ženu a že se tam dva kluci nehodí. A oni mi nevěřili a koukali na mě. A tím jsme ukončili debatu.

Svěřil se Vám někdy nějaký žák, že je homosexuál?

Ano. Dvě žákyně a jeden žák.

Mohl byste to prosím rozvést? Jak to probíhalo?

Jedna za mnou přišla po hodině na chodbu a že se to bojí doma říct, že má přísného otčíma a jaké to bylo, když jsem to já řekl a ptala se co s tím má dělat atd. Ta druhá v podstatě podobné... to byly dvě kamarádky. A ten kluk, to bylo úplně nezávisle na tom. To bylo loni na konci školního roku. To už byla online výuka a oni měli psát něco do angličtiny, už nevím co, a on tam napsal sáhodlouze takový... jakoby coming out, že prý jsem první, komu to řekl a že si myslí, že je něco mezi gayem a asexuálem. Že si není jistý, jestli je gay nebo asexuál, tak

to tam rozvíjel. A protože byl červen, tak jsem mu řekl, že jsem rád, že je ke mně otevřený a jestli mu nevadí, že si za měsíc o tom popíšeme, až skončí škola.

A on to psal anglicky?

Ano.

To je neuvěřitelné. Jak jste se cítil, když jste to četl?

On psal, že když to píše v angličtině, že se necítí tak zranitelný. Teď si přesně nevybavuji ta slova. Ale cítil jsem se bezradně. Protože na jednu stranu to bylo příjemné, ta důvěra a pak se mi hrozně líbila ta angličtina. I to, jak to formuloval, jakým způsobem přemýšlí... tohle bylo fajn, ale seděl jsem na dvou židlích. Jako člověk, co by mu poradil a jako učitel, který může být lehce napadnutelný za to, že to s ním rozebírá. A ještě říkal, že jeho matka na všechno reaguje hrozně podrážděně... Tak jsem se poradil s bývalýma spolužákama z Univerzity a ti mi taky řekli, že bych to měl oddálit o ten měsíc a pak to s ním rozebrat.

A co se stalo po tom měsíci?

Vyměnili jsme si pár emailů a tím to skončilo. On psal, že neví, jestli je gay nebo asexuál a pak už to vypadalo, že se tím i trápí, tak jsem napsal něco v tom smyslu, že by se neměl trápit, protože to jsou věci, které si nemusí ujasnit hned teď, ale že má na to spoustu času, že mi to trvalo dlouho, ale jemu to určitě dlouho trvat nebude.

Setkal jste se někdy s nějakou formou urážek ze strany rodičů Vašich žáků?

Ne.

Kdyby ale k takovému problému došlo, postavilo by se za Vás vedení? Klidně můžete porovnat i s bývalým vedením, jelikož jste říkal, že nejste se současným vedením spokojen.

To sice spokojen nejsem, ale v tomto případě by se mě určitě zastala. Bavili jsme se o tom a vím, že nemá s tím problém. A rodičům do mojí orientace nic není.

Myslíte si, že je Vaše sexuální orientace při pedagogické praxi něčím přínosná?

To je hezká otázka... asi nevím. Myslím si ale, že by měla být přínosná. Protože když jsem na gymplu a seznamuji se s těmi žáky... teď jsem si vlastně ještě vzpomněl na pár těch situací, a to je taky něco, co bych měl určitě říct. Na hodině na gymnáziu ve druháku mi jedna dívka... ona vypadá úplně jako kluk a já si to občas pletl. A ona seděla přímo u katedry a pak se ke mně naklonila a anglicky mi řekla: „Víte, já bych chtěla, abyste mi říkal...“ teď si nepamatuji to jméno, „jsem kluk a chtěl bych se předělat na kluka, protože jsem uvězněná v holčičím těle a třída to ještě neví a chtěl bych, abyste mi s tím pomohl“. Já si myslel v té chvíli, že si dělá srandu. Proč mi to říká takhle na hodině? Tak jsem se koukal, jestli to myslí vážně a ona, že jo a ten spolužák, co seděl vedle ní a co s ní kamarádil, tak říkám mu: „Slyšel jsi to? Rozuměl jsem dobře? Co je to za sranda? A on: „Já jsem to jako taky tušil, ale neslyšel jsem to, teď to řekla poprvé“. Tak to jsem koukal. Jsem říkal Ok. Ale ona se pak objevila asi jen dvakrát u mě na hodině a pak... asi to byl coming out, protože na těch dvou hodinách, co byla, tak jí už spolužáci říkali tím klučičím jménem a pak začala hodně chybět a pak do toho přišel ten Covid. Ona byla jeden z žáků, který nereagoval na žádné emaily, žádnou online výuku a když jsem se ptal ředitele, tak říkal, že řeší vážné osobní problémy... takže se jemu

asi taky svěřila, podle toho, co naznačoval. Já jsem zapomněl odpovědět na vaši otázku... na gymplu, když jsem v nové třídě tak abych se představil, tak mám takovou lehkou aktivitu, že říkám „Jmenuji se Denis, začínám na D a mám rád...“ a teď řeknu něco, co začíná na D. A já vždycky říkám slovíčko diversity. To znamená jako rozlišnost. A ono tady to slovo je hodně chápáné v angličtině tím, že jinakost je v dnešní době přednost. Takže to, že jsem gay, může být výhoda, protože neumíme být všichni stejní. Každý jsme jiný. Jak vypadáme, jací jsme i to, jakou máme orientaci. Je to zajímavější a pestřejší. A tak já řeknu vždycky: „My name is Denis and I like diversity“ a těm studentům se rozjasní tváře a říkají: „Joo, to se nám líbí“, že to brali jako anotaci na ten gay svět, třeba ti, co se toho rádi chytali, takže potom ty prezentace, když představovali sami sebe, tak taky tam měli slova jako... další kluk, Vietnamec, tam měl slovo drag queens a tady tohle, tak o tom měl rozsáhlou prezentaci, že sleduje ty díly všechny o tom a tak. Na tom gymplu se to dá. Na té základce to tak jako naťukávají a spíš... tam je to takové nebezpečné mi přijde.

Myslíte jako, že to odsoudí?

Spíš si myslím, že to nedokážou chápat ještě. Na té staré základce jsem měl žáka, ten ale nevěděl, že jsem gay a já jsem je měl na občanskou výchovu. A já jsem si myslel, že součástí té občanské výchovy je i sexuální výchova, protože to bylo v učebnici. Ve skutečnosti to bylo jenom jako dvě učebnice v jednom. Já nevěděl, že to nemáme učit. A já říkám, že budeme dělat sexuální výchovu a on se přihlásil a začal vyřvávat, že se chce zeptat a tohle a tamto a zeptal se, že když jsou dva gayové, tak proč se jeden nepředělá na ženskou. Že by to bylo vyřešené. A i v souvislosti, co měli za dotazy ti ostatní, prostě to nechápali, v sedmé třídě. Pak ten kluk o sobě prohlásil za půl roku, že je gay veřejně před třídou udělal coming out. Aby potom v devítce všem slavnostně řekl, že nebyl a že to řekl proto, že bude potom holkám bližší, když si budou myslet, že je gay.

Co jste mu odpověděl na tu otázku, že když jsou ti dva gayové, proč se jeden nepředělá na ženskou?

No pochopitelně, že gayové nechtějí, aby se jeden předělal na ženskou. Že nemají tu potřebu se předělávat na ženu, že to je něco jiného. Že gayům se prostě líbí kluci a potom by se jinému gayovi nelíbil.

Myslíte si, když se teda vrátím k té původní otázce, jestli může orientace být překážkou?

Nenapadá mě teď žádná situace. Ale určitě budou nějaké situace takové. Ale třeba vnímám to, že ten svět je hodně heterosexuální a naráží to prostě pak na takové věci.

Máte pocit, že společnost nahlíží na homosexuální učitele jinak než na heterosexuální?

Ne.

Přál byste si jako homosexuální učitel, aby něco fungovalo jinak?

Možná... kdyby třeba se na těch základkách víc zdůraznila ta občanská a sexuální výchova. Přijde mi to zanedbávané, a to nejen v tomto tématu, ale třeba i když se probírá stát, a to, jak funguje, protože to je věc, která utváří i budoucí názory toho žáka. A tady v té sexuální výchově se taky dost opomíjí právě sexuální orientace a genderová problematika a tak. A některé děti mají rodiče, kteří tohle neuznávají a oni se pak nemají s kým o tom bavit. Sice je internet, ale zase záleží, jestli ty informace jsou relevantní. Jestli jsou ty děti schopné najít si

kvalitní zdroje, což si nemyslím, že dokáží. A ne vždycky mohou být inteligentní. A myslím si, že je to smutné. O drogách, a tak se už dost mluví, ale o těchto věcech vůbec.

Chtěl byste říct něco na závěr, co třeba nezaznělo a myslíte si, že by to mělo zaznít?

Ne. Ale musím říct, že tady nad tímto tématem, co vy zpracováváte jsem se ještě nezamýšlel a ani jsem se o tom z nikým nebavil, protože neznám učitele gaye, takže se rád o tomto tématu něco dozvím, zda opravdu ti homosexuální učitelé mají ty problémy a jaké problémy. Možná žiji jen ve své bublině, že to tolik nevidím, takže jsem zvědav na výsledky.

Informant č. 9 – muž, 26 let, před začátkem rozhovoru navrhl tykání

Pověz mi prosím na úvod něco o sobě. Na jakém typu školy učíš a které předměty?

Učím na základní škole pro děti, které jsou nějakým způsobem znevýhodněné a působím tam jako speciální pedagog, takže mám předměty speciálně pedagogické péči spojené s hudebním zaměřením – takže učím v podstatě takový muziko-terapeutické předměty, klavír, flétnu, kytaru, zpěv a takové věci

To je něco, co teda na běžné ZŠ odpovídá intervenci?

Ano, mám děti ve skupinkách, maximálně po osmi a některé mám i individuálně

Jsou to žáci 1. nebo 2. st?

Obojí. Za celý týden se mi tam vystřídá 56 žáků.

Ty skupinky jsou dělené po ročnících nebo promíchané?

Věkově jsou si blízcí ta děcka. Buď jsou ze stejné třídy nebo alespoň z tříd, co jsou blízko – jako 5. a 6. dohromady.

Jak tím pádem vypadá váš typický žák?

Nejčastěji jsou u nás děcka s poruchama chování a učení, ale samozřejmě máme i dost dětí nějak tělesně znevýhodněných – například máme dost nevidomých. Máme třídy, které jsou zaměřené na zrakově hendikepované a třídy pro děti s poruchami chování a učení. Máme ale i autisty a obecně děti, které zvládnou ještě to základní vzdělávání, ale už mají snížené ty výstupy.

Jak dlouho učíš?

V pedagogické praxi jsem pátým rokem. Ale vyloženě jako speciální pedagog působím první rok. Předtím jsem byl rok vychovatel a předtím ještě jsem byl tři roky v mateřské školce a asistent pedagoga.

Vystřídal jsi tedy více škol?

Dvě.

Jakou VŠ a obor jsi vystudoval?

Speciální pedagogiku. Pedagogická fakulta.

Chtěl ses vždycky stát učitelem?

Vždycky úplně ne. Ale hodně jsem k tomu tíhl. Vždycky to byla po mě varianta nějaká, ale měl jsem i jiné zaměření. Dlouhou dobu jsem chtěl dělat divadlo, a taky ho i částečně dělám... i když teď v pandemii teda ne. To byly asi dvě moje největší touhy. Divadlo a učitelství. Nebylo to, že bych si řekl: „Od malička chci být učitel“, ale vždycky to byla možnost.

A co rozhodlo, že tato možnost převážila?

Nedostal jsem se na školu. Ale to učitelství mě začalo lákat potom více až s praxí. Já jsem studoval tu speciální pedagogiku a narazil jsem na inzerát, že hledají do školky asistenta ke klukovi, který měl dětskou mozkovou obrnu a bylo to nějak jako přes známé známých známé... a tak mě napadlo, proč to nezkusit a jít do praxe. Já studoval vysokou proto, abych studoval. A během toho jsem byl v praxi. Takže najednou ze dne na den... napsal jsem jim a za 3 měsíce jsem už byl asistent pedagoga v té školce. Mezitím jsem dostudoval.

A co tě táhlo k tomu, zvolit si zrovna speciální pedagogiku?

Já mám hendikepované sourozence.

Jsi spokojený jako učitel?

Jo, jsem.

Pověz mi prosím něco o svém partnerském soužití. Máš v současnosti stálého partnera?

Jo, žiju v registrovaném partnerství. Žijeme spolu s partnerem. A spolu jsme... celkově dva roky a v partnerství půl roku... vlastně dneska to je přesně půl roku (smích).

Gratuluji k výročí tím pádem! Takže předpokládám, že i vaše rodiny se znají navzájem.

Ano, znají.

Znají tví kolegové v práci tvého partnera?

Někteří ano. Ale ne všichni.

Pověz mi teď prosím o svém coming outu. Kdy sis uvědomil, že jsi na kluky?

Ve dvanácti, ve třinácti... tak nějak. Ale jako já jsem s tím potom dlouhou dobu bojoval. Chodil jsem i s holkama nějakýma, protože jsem se to snažil přebít. Ale tak nějak ve mně to bylo už hodně brzo. Tušil jsem to v těch dvanácti, třinácti.

A kdy potom nastalo to, že jsi se přestal pokoušet to přebít a vyšel jsi s tím ven? Že jsi to řekl rodině a kamarádům?

Rodičům jsem to řekl před pěti lety. A kamarádům až tak o dva roky později. Já to řešil poslední roky, to je takový nějaký zlom. Já jsem z katolického prostředí, takže je to u mě takové netypické v tomto.

Mohl bys prosím popsat blíže, jak proběhl ten coming out ve tvé rodině? Za jakých okolností jsi jim to oznámil?

U hádky dopisem. Hádali jsme se o něčem a zeptali se mě, co se se mnou děje. A já jsem odběhnul, napsal jsem to na lístek, hodil jsem to před ně a běžel jsem se zamčít do pokoje.

Co následovalo potom?

Asi jsme se potom o tom bavili... snažili se to nějakým způsobem pochopit. Ale v tom našem prostředí to úplně tak nešlo. Takže to trvalo a vlastně dokud nepoznali mého současného partnera, tak se s tím nijak moc nesmířili. Teď už dobrý snad.

Zažil jsi na základní škole nějaké nepříjemné situace vůči LGBT+ osobám?

Já chodil na ZŠ jen do pětky, pak jsem šel na víceletý gympl. Takže jsem to nevnímal.

Povíme si tedy o tom gymplu... jak to bylo tam?

Narážky tam byly. Navíc to byl církevní gympl, takže když se někdo otevřel, tak se to spíše tutlalo. A od spolužáků byly občas posměšky... ale já jsem se k tomu často přidal (smích), já jsem si z toho dělal spíše srandu, protože o mně to nikdo nevěděl, takže mě to nějak nevadilo moc. Nijak se mě to nedotýkalo.

A byl tam někdo v tom kolektivu, kdo byl nebo mohl být homosexuální?

Některé holky byly jako lesby. O nich se to tak jako říkalo. Ale že by se jim někdo smál, to ani ne. Tam byly posměšky spíše vůči buzikům nebo tak, ale s holkama se jednalo podle mě v pohodě. A o klucích si neuvědomuju o nikom. To já jsem si spíše říkal vždycky, kdo by mohl být, ale nevnímal jsem to, že by to takhle nějak moc tou školou rezonovalo.

Takže ti přijde, že se tam na lesby nahlíželo tolerantněji než na gaye?

Určitě jo. V tom prostředí, kde jsme byli, tak určitě o dost. Že u nich to bylo takové, že se člověk ptal ze zvědavosti, ale u kluků to bylo takový jako... že nikdo nebyl přiznanej, pokud byl gay. Ale možná, když by byl přiznanej někdo... na té stejné škole je teď můj brácha a je tam pár kluků přiznaných a ta škola se proměnila dost v tom smýšlení, i když je to církevní škola. Takže je to tam teď celkem bych řekl brané. Že až se někdo vyoutuje, tak s tou osobní zkušeností se to teprve zlomí. Možná kdybych se tenkrát vyoutoval, bylo by to jiný. Jako ty nárážky byly, ale proto, že to bylo vzdálený.

Ale to je docela zajímavý vývoj... že ta škola takhle otočila... Zažil jsi na škole nějaké přijímající situace vůči gayům? Ty jsi mluvil o lesbách, ale byla nějaká taková situace vůči gayům?

Spíš ne... jako já jsem se neseťkal s tím, že by se to řešilo. Na individuální rovině ano, když se člověk bavil se spolužáky. A vždycky byl někdo v tom táboře liberálním a někdo konzervativním. Ale... že by jako byly nějaké přijímající situace... tam to nebylo to téma.

Na to chci právě navázat... jak se tato témata vůbec vyučovala na církevních školách? Tyto věci ohledně sexuality nebo rodinné výchovy?

Nijak. V biologii u pohlavní soustavy nám učitelka celá zarudlá řekla, ať si to uděláme doma. Ale o sexualitě padlo něco málo, ale velmi... no v náboženství asi taky něco říkali, ale to bylo takové... že jsme to nikdo ani moc nevníkali. Víím, že jsme se dívali na nějaký film narození dítěte, kde byl i porod, a to bylo vše. Viděli jsme porod na videu. Nemluvalo se o tom prostě...

A nějaký vyloženě negativní výrok vůči homosexuálům z úst učitele jsi slyšel?

Ne, neslyšel.

Vědí tvoji kolegové v práci o tvé orientaci?

Asi většina jo. Několik určitě, protože někteří znají i mého partnera, ale... takhle, ono se to provalilo asi až co jsme měli tu registraci. Protože já jsem donesl zákusky a napsal jsem k tomu „svatební“, takže se to tam šušká a určitě se to ví. Ale nevím, kdo všechno to ví. Ale třeba zástupkyně, tak ta mě teď nedávno zastavila, dala mi kafe, a řekla „Dejte si doma s partnerem“ a té jsem to neříkal. Takže asi to ví všichni.

Explicitně jsi to pověděl někomu?

Těm nejbližším. Jednu z kolegyň znám ze střední. A i více lidem

Za jakých okolností se to dozvěděli?

Na večírku (smích). U vína. Já už ani nevím, co jsem pil všechno (smích).

Setkal ses s negativní reakcí ze strany kolegů?

Ne.

Změnilo se něco ve vztahu ve sboru, když jsi se vyoutoval? Teda respektive po té registraci, když se to začalo více šuškat?

Někteří jsou takoví opatrnější, když se se mnou baví, aby třeba neřekli něco špatně. Někteří se se mnou ale baví míň. Ale není to tak, že když za nimi přijdu já a potřebuji něco, že by jako byli ke mně nepříjemní. Řekl bych, že neví moc, jak se k tomu postavit a jak se mnou komunikovat. Ale to vychází spíše z jejich povahy bych řekl. Snaží se být tolerantní.

Je někdo z tvých kolegů homosexuální?

Jo, kolega. Vím minimálně o jednom.

Jak ses to dozvěděl? Za jakých okolností?

Myslím, že mi to řekla kolegyně jedna... ale to je taky kluk, kterej chodil zase s mojí ségrou do dramatařáku a o něm se to vědělo, nebo šuškało, takže mi to už říkala i ségra. A tím, že jsem to věděl, tak jsem pak, když jsme byli společně na nějakém posezení v kavárně, tak jsem do něho rýpl, ať to řekne... a tak to řekl

To jsi tam byl jen ty a kolega nebo někdo jiný?

Ta kolegyně, ta dlouholetá kamarádka moje a ještě někdo, mimo školy.

Víš o nějakém problému, se kterým se tvůj kolega setkal, kvůli sexuální orientaci?

Ne. Myslím, že má podobný problém jako já. Že někteří komunikují s ním míň. Ale zase on dělá úplně na jiném úseku té školy a tam spolu všichni vychází dobře. Ta jeho zástupkyně, pod kterou je on, tak byla zdrženlivá, když se to dozvěděla, ale už je v pohodě. A to pomohlo i mně, že nemá teď ta druhá zástupkyně problém se mnou.

Takže to, že mají přímou zkušenost s kolegou, tak jim pomohlo akceptovat tebe.

Ano, určitě to pomohlo.

Ví tví žáci, že jsi homosexuál?

Myslím si, že ne. Možná nějaké malé procento žáků ano, ale já mám veřejný Instagram a tam mám jednu fotku, ze které to jde poznat. To jsou fotky z té svatby. Ale myslím si, že to neví. Vím, že mě jeden žák sleduje na Instagramu a potom jedna maminka od žačky. Možná je podceňuji, ale toto jsou žáci, kteří si úplně nedají moc jedna a jedna dohromady. Takže myslím, že to spíše neví.

Jsi opatrný s tím, co přidáváš? Když víš, že tě sledují...

Ne, kvůli tomuto ne. Já jsem obecně opatrný, nepřidávám moc osobní věci.

Považuješ za zbytečné, aby žáci věděli o tvé orientaci? Nebo by to mohlo způsobit problém?

Myslím, že by to nezpůsobilo problém. Ale nepovažuji to za podstatné. Když by to způsobilo problém, tak spíše s rodiči. Ale to bych si dokázal vyřešit, si myslím, a vím, že vedení za mnou stojí, takže bych byl v klidu. Nevadilo by mi, kdyby se to dozvěděli. A zároveň to nevnímám jako nutnost.

Kdyby tě s tím žáci konfrontovali, kdyby řekli „Pane učiteli, jste opravdu gay?“ bavil by ses s nimi otevřeně? Nebo jak bys to řešil?

Když se zeptají takhle slušně, tak jo. Ale když se mě zeptal žák, jestli bydlím s rodiči nebo sám, tak jsem řekl, že nebydlím ani s rodiči, ani sám. A on: „Bydlíte teda na spolubydlení“. A j, že jo. A to mu stačilo. Takže jsem neřekl, že s partnerem. Ale kdyby se na to zeptal, tak řeknu že jo.

Vědí rodiče žáků o tvé orientaci?

Někteří ano. Ale mám teď moc žáků, takže si nedokážu momentálně vytvořit nějakou osobní vazbu s rodiči. Ale loni jsem měl málo, takže to se to pár rodičů dozvědělo no.

A jak se to dozvěděli?

Tak někteří slyšeli rozhovor v rádiu, kde jsme s partnerem mluvili o tématu homosexualita v církvi, takže to byl takový zlomový bod. Kamarádka nás tam tehdy do toho rádia přizvala, která tam pracuje. Ale jinak zase z nějakého šuškáni mezi sebou. Já jsem to vyloženě říkal jedněm, ale ti už tam děcka nemají.

Setkal se s nějakou formou urážek ze strany rodičů?

Ne. Zatím ne. A myslím si, že to ale časem přijde. Tím, že to nesdílím nějak aktivně, tak zatím ne. Zatím jsem se setkal jen s mlčením, když na to přišlo.

Máš v hlavě nějaký scénář, co bys dělal, když to nastane?

Ne, moc jsem nad tím zatím nepřemýšlel. Ani se na to podle mě připravit nedá.

Myslíš, že je tvá sexuální orientace v pedagogické praxi přínosná?

Myslím si, že to nevstupuje tolik do té mojí profese. Protože já jsem tam jako za sebe. A to, že jsem v některých věcech citlivější, tak není otázka jen mojí orientace. Protože třeba můj táta, heterosexuál, je taky emočně citlivější člověk. Takže si myslím, že to nepředstavuje nic. To, jak učím, je jiná složka, než ta orientace.

Já tu otázku zamýšlel, jestli ti třeba ta orientace může pomoci při výuce některých témat.

Jako to jo, ale v tom, co dělám já, tak ne. Na té mé předchozí pozici se to dalo využít, vznikla tam i debata o homosexualitě, a to jsem se s nimi bavil delší dobu, aniž bych jim řekl o své orientaci, ale rozhodně mi to pomohlo. Ale rozhodně souhlasím, že mohou být situace, kdy to pomůže a kdy to může být překážka. Ale proto je ve škole více učitelů, aby se to rozdělilo mezi ně.

A ve které oblasti by to podle tebe mohla být překážka?

Jako v podstatě vždycky, když se probírají témata tohoto zaměření. Asi by mi nebylo úplně příjemné učit veškerou sexuální výchovu na škole. Prostě nejsem na to ten typ. Ale nevím, tohle je těžké... můžu říct, že nevím? (smích)

Samozřejmě. A svěřil se ti někdy nějaký žák, že je homosexuál?

Ne. Ale to je tím, že my jsme prostě jinak zaměřená škola. Naše děti, pokud tohle řeší, tak to řeší později.

Máš pocit, že společnost nahlíží na homosexuální učitele jinak?

Částečně ano. Nebo takhle... část společnosti určitě ano.

Znáš nějaké další homosexuální učitele kromě tvého kolegy? Třeba z jiných škol? A jak oni podle tebe vnímají tyto problémy, se kterými se mohou kvůli orientaci setkat?

Já znám jednoho a ten to vůbec neřeší a ani se to snad o něm neví. Sociální sítě má soukromé... takže to asi neříká.

Přál by sis jako homosexuální učitel, aby něco fungovalo jinak?

V naší škole ne. Celkově ve školství... no spíše celkově ve společnosti, tam jo. Přál bych si, aby to bylo víc v pohodě téma, a ne tolik tabuizovaný. V tomto mám já v zaměstnání poměrně štěstí. V té škole, kde jsem pracoval, jsem to řekl až v posledním týdnu kolegům. A až po roce jsem to řekl té ředitelce, co už jsem tam nepracoval. A pořád to někteří neví, a to jsme si byli dost blízcí. Ale tam jsem se to bál říct. Ale taky jsem se posunul, žiju otevřeně s partnerem, takže to není takový problém a s každým coming outem je to pro mě jednodušší.

Myslíš, že právě tato tabuizace ovlivňuje i tu tabuizaci ve školství?

Ano, určitě.

Chtěl bys říct něco na závěr, co třeba nezaznělo a mělo by podle tebe zaznít?

Nic mě nenapadá. Myslím, že jsem řekl všechno. Nemám, co dodat.